

LLUCMAJOR

de pinte en ample

PP i ASI condemnats a entendre's

100 cl.

25% vol.

XAROP
d'en

CORI

F. Vidal

Elaborado por Destilerias F. Vidal Catany. S.L. - C. San Francisco, s/n.

LLUCMAJOR (MALLORCA)

Emb. 1696 - PM Reg. Ind. 7/5497 - Elaborado en España

N.R.S.I. 30.3182/PM

Desembre 1994 num. 150 150 PTA
LLUCMAJOR
de parles ses orades

Revista Mensual
Dep. Leg. PM-350-1981 Any XIV

♦
EDITA

Obra Cultural Balear de Lluçmajor

♦
INFORMACIÓ I PUBLICITAT

C/. Bisbe Taixequet, 105 (Lluçmajor)

♦
DIRIGEIX

Catalina Font

♦
COL·LABOREN

Sebastià Alzamora	Miquel Bezares
Ignasi Barceló	Celso Calviño
Llúcia Caldés	Miquel Cardell
Francina Capellà	Joan Clar
Sebastià Cardell	Antònia Font
Damià Duran	Joana Font
Bartomeu Font	Matiés Garcies
Catalina Garau	Miquel Janer
Antoni Ginard	Coloma Julià
Franc Jaume	Benet Llompart
Antoni Llompart	Antoni Montserrat
Llorenç Mascaró	Matiés Mut
Francisca Mut	Guillem Oliver
Miquel Mut	Margalida Palou
Jaume Oliver	Nanda Ramon
Bartomeu Prohens	Josep Sacarès
Sebastià Rubí	Miquel Sbert
Jaume Salvà	Catalina Serra
Tomeu Sbert	Joan Socies
Jerònia Socies	Arnau Tomàs
Gabriel Thomàs	Jeroni Tomàs
Pere F. Torrens	Antoni Vadell
Bàrbara Verdera	Francesc Verdera
Miquel Barceló	

♦
SECCIÓ ESPORTIVA

Coordinador: Joan Quintana

Col·laboren

Joan Jaume, Jaume Manresa

♦
IMPRIMEIX

TIRRENA, S.A.

TEL: 55 52 12

C/ Pintor Joan Gris, nº 2
MANACOR

♦
El pensament de la Revista
s'expressa només a través
de l'Editorial

Editorial

Governabilitat i transparència

La firma del pacte entre el Partit Popular i ASI dona un gir de cent vuitanta graus a la crisi política municipal. Quan tan sols s'acompleix mig any de legislatura, període marcat per la inestabilitat de govern i també en moltes ocasions per una eficient labor de l'oposició, va arribar l'anunci d'una moció de censura que, com espasa de Damocles, va amenaçar unes setmanes el cap del batle, Gaspar Oliver. PSOE, PSM i ASI havien col·locat el govern minoritari del PP contra la paret, després de les vacil·lacions del batle per decretar la paralització de les obres d'ampliació del port esportiu de s'Estanyol.

Amb la iniciativa de la moció de censura quasi en els seus primers balbuceigs, estallava la bomba del transfuguisme dins el grup socialista. El regidor s'arenaler, Rafael Morales, deixava plantats els seus companys, argumentant discrepàncies personals amb el cap de llista del PSOE, el senador Antoni Garcias. Unes excuses que no convencien els ciutadans, i menys després de les greus acusacions del propi senador, el qual s'apressurava a denunciar la compra del trànsfuga pel Partit Popular.

Sense quasi temps per desmentir, Gaspar Oliver prenia la iniciativa i aprofitant el buit produït a les files de l'oposició amb la fuga del regidor socialista. El batle tallava d'arrel les acusacions i especulacions sobre la compra i un possible pacte amb la trànsfuga i també enviava a millor vida la moció de censura.

El nou pacte de govern amb ASI, segons afirmaren Gaspar Oliver i Joaquín Rabasco té com a objectiu "assegurar la governabilitat de l'ajuntament". La l'espera de conèixer la lletra menuda de l'acord (els dos polítics asseguraren que el tema del port esportiu de s'Estanyol no figurava dins el sac) el pacte estableix una majoria i per tant proporciona estabilitat al Consistori.

L'altre pas és l'obligació de donar claredat i transparència al pacte de casa als ciutadans. Si la nova majoria de govern municipal arriba amb el propòsit de solucionar o al menys de cercar solució als greus problemes d'endeutament i d'altres temes polèmics com l'ampliació del port de s'Estanyol, benvingut sia si no propicia l'espai per torejar els assumptes espinosos.

La claredat i transparència reclamada al pacte PP-ASI és també extensiva a la crisi interna del grup socialista. Les desavinences i la decisió del trànsfuga han fet sorgir de nou les tensions que hi va haver en el moment d'elaborar la llista electoral socialista. Les ferides a la família socialista de Lluçmajor i s'Arenal segueixen obertes. ♦

Ple Extraordinari del 19 d'octubre

El començament de les obres d'ampliació del Club Nàutic de s'Estanyol, motiu de forta polèmica

A. Tomàs

Com s'esperava, el màxim interès d'aquesta sessió plenària de caràcter extraordinari, va ser l'assumpte del començament de les obres d'ampliació del CNE, que, per cert, no es trobava dins l'ordre del dia. En canvi, els temes que sí que hi figuraven, com les 8 mocions presentades conjuntament pel PSOE i PSM i una d'ASI, varen ser retirades, a petició dels esmentats grups que les presentaven, perquè no era present el regidor-senador del PSOE, Antoni Garcias. L'oposició estava en minoria; amb aquesta qüestió va començar la polèmica, perquè, tant els socialistes com els nacionalistes de Mallorca, acusaren el batle per convocar el ple el dia que el senador Garcias havia de ser a Madrid a una reunió del Senat, i també afegiren que el batle no complia allò que prometia, que els acords no es compleixen, esmentant els de la circulació en doble sentit del carrer de Sant Cristòfol, de s'Arenal i, el que és més recent, no aturar les obres iniciades de l'ampliació del Club Nàutic de s'Estanyol i, al final, l'amenaça de dur endavant les corresponents gestions per consensuar una moció de censura al Batle.

Gaspar Oliver, va respondre que no ha incomplert cap acord, i que actua en la més estricta legalitat. En referir-se a la paralització de les obres del CNE, va argumentar que segueix en la postura d'atendre als sol·licitats informes jurídics del CIM i de la Conselleria d'Obres Públiques. El batle va continuar dient que aquesta postura és per defensar la legalitat, ja que "si ara paralitzàs les obres i després l'informe sol·licitat fos favorable a l'ampliació del Port sense permís de l'Ajuntament així sí que la cometria, la il·legalitat". No obstant això, i davant les

pressions dels grups de l'oposició, el batle es va avenir a convocar un altre ple extraordinari per al proper divendres, en què es pogué acordar per unanimitat aquesta paralització cautelar o definitiva de les obres esmentades.

Rabasco, va començar que com que ja hi havia un acord plenari per impedir aquestes obres, no hi ha motiu per convocar un altre ple, sinó fer un decret i enviar la Policia Municipal a s'Estanyol, per tal que aturi les obres iniciades al Club.

Llompert, edil del PSM, va ser més dur, perquè va afegir que l'Empresa privada del CNE no fa cas de la llei, que aquesta és preceptiva i diu clarament que es necessita permís municipal, que el batle no té vocació d'imposar l'autonomia municipal per defensar els ciutadans del terme, com va fer històricament el batle Mut en front de Pere Catlar. G. Oliver, va respondre que si se'n va "ho faré com a Gaspar "Tamborer", i no com a Batle Mut".

Altres acords

-Fou aprovada la proposta del president de la Comissió informativa d'Urbanisme, pel que fa a l'aprovació de l'estudi de Seguretat i Higiene de l'obra d'ampliació del cementiri.

-Modificació puntual del Pla General Municipal pel que fa al sector industrial, per modificar el Pla Parcial del Polígon Industrial de son Noguera, que permetrà una major edificabilitat en els corresponents solars.

-Amb el vot en contra de J. Rabasco, es va aprovar l'ampliació del conjunt del personal laboral fix que treballa a les guarderies municipals.

Es paralitzen les obres d'ampliació del club Nàutic de s'Estanyol

Al dia següent al plenari esmentat, dijous 19 d'octubre, el batle va enviar un expedient al CNE, tot ordenant la suspensió immediata de les obres d'ampliació del Club, perquè el batle ja tenia en poder seu l'informe sol·licitat del Consell Insular, el qual diu que, per a l'execució d'aquestes obres, és necessari el corresponent permís municipal, obres que estaran paralitzades "fins que es concedeixi la llicència pertinent, si és que procedeix". ♦

Agraïment

Anfoni Yarza Colomar. Fundació Balear Transplant.

La Fundació Balear Transplant, vol agrair públicament a través d'aquesta publicació, la col·laboració del poble llucmajorer gràcies al qual, ha estat possible que la Campanya d'Informació i Sensibilització sobre la Donació d'òrgans i teixits duita a terme els dies 14, 15 i 16 hagi estat un èxit. I recordau:

"No dona més qui més dona, sinó qui es dona a ell mateix" (Teodor Ubeda, bisbe de Mallorca). ♦

NUEVO OPEL
CORSA
MI COCHE!

AUTOMÒBILS
LLUCMAJOR S.L.

Ronda de Ponent, 30 - Tel. 66 06 24 (Llucmajor)

El pas de Morales al Grup Mixt va aclaparar el protagonisme del plenari

Arnau Tomàs

Tot i que en aquesta sessió plenària figuraven ni més ni menys que 11 mocions presentades entre els grups PSOE, PSM i ASI, el més destacat d'aquesta sessió, que va acabar a la 1 de la matinada, va ser l'abandó del regidor socialista Rafael Morales, que va passar al grup mixt. Abans de començar el ple A. Garcias va manifestar que el seu grup quedava reduït a 5 regidors, perquè "el trànsfuga Morales" passava al Grup mixt, i, al final de la sessió, en el capítol de precs, esmenes i qüestions, l'edil del PSOE, G. Estarellas, va manifestar la seva estranyesa que s'hagi produït aquesta fuga quan hom parla de les negociacions per tal de presentar una moció de censura al Batle, la qual cosa posa en dubte la seva honorabilitat, determinada en la frase que "Roma no paga traïdors".

Gaspar Oliver va contestar que no tolerava insults, perquè "una cosa és demanar i l'altra és ofendre, vosaltres resoleu els problemes que teniu i no involucreu la resta".

R. Morales, en presentar la renúncia del grup socialista, va dir que la seva actitud respon a un problema intern del partit, i, finalment, el portantveu del PSOE, A. Garcias, va manifestar que "avui és un dia trist per a tots, és una història recent que torna a repetir-se en aquest Ajuntament", tot instant el batle de fer les gestions pertinents per tal que Morales dimiteixi, perquè "és un cràpula que està assegut en un lloc que no li correspon".

Mocions aprovades

Es va aprovar per unanimitat la moció del PSOE referent a la presentació de la urgent liquidació del pressupost del 94, que segons A. Garcias s'havia d'haver presentat i aprovat el març d'aquest any, per la qual cosa s'incompleix la llei d'Hisendes locals.

Es va deixar damunt la taula, per a estudi de la Comissió pertinent, la moció del PSOE, sobre la utilització del local de la III edat a s'Arenal, que, segons Estarellas, sense perdre el seu caràcter específic serveixi per a altres reunions culturals i polítics.

També, per unanimitat, es va aprovar la moció del PSOE referida a la utilització del paper reciclat i l'adopció de mesures d'estalvi d'aigua i d'energia elèctrica.

Per unanimitat es va aprovar una moció del PSOE i del PSM sobre la tramitació que s'ha de seguir per a la contractació del personal laboral en concursos i oposicions, tot consensuant un reglament per a això.

La moció del PSOE sobre la regulació de la participació ciutadana en els plenis es va deixar sobre la taula per a un millor estudi, però amb el compromís que en pròxim plenari ja entrarà en vigor.

Per unanimitat es va aprovar la proposta del PSM d'instalar cartells indicadors amb normes urbanístiques en el terme.

La moció del PSOE que proposa la modificació del reglament orgànic municipal també va passar a comissió per a un millor estudi.

La proposta en moció del PSM que proposa la solidaritat amb la població i el govern legítim de Bòsnia Herzegovina va ser aprovada, amb el dubte de si és procedent posar la bandera d'aquesta República al campanar de l'Ajuntament, i en Lluç Tomàs va proposar que dur aquesta darrera circumstància a comissió.

També es va acordar de portar a comissió la moció d'ASI sobre la distribució d'horaris del Polisportiu Cobert de s'Arenal. I, finalment, també d'ASI, va ser molt discutida la darrera moció sobre els destrossos existents a la gespa del parc urbà de s'Arenal per instal·lar una pista de "Petanca" sense permís de l'Ajuntament.

Altres acords

-Aprovació del conveni amb el CIM per a l'ajuda a domicili de l'exercici 1996, per 12 milions de pessetes.

-Declaració d'interès municipal l'Associació de Veïns de s'Arenal de Lluemajor.

-Es declaren festes locals per a 1996, la segona festa de Pasqua i el tradicional Firó, perquè la del 29 de setembre, Sant Miquel, cau en diumenge.

Cicle de cinema cubà al Recreatiu

La setmana del 23 al 27 d'octubre es va realitzar un cicle de cinema cubà al teatre Recreatiu de Lluemajor, encapçalat per una conferència a càrrec de Reynaldo González, director de la Cinemateca de Cuba, el qual va parlar de la situació del cinema i de la situació en general al seu país.

Es pogueren apreciar els satírics retrats d'una societat a "La muerte de un burócrata" i "Los sobrevivientes" de Tomàs Gutiérrez, o "Los pájaros tirándole a la escopeta" de Rolando Díaz i "Un hombre de éxito" d'Humberto Solás i "Plaff" de Juan Carlos Tabío, a més de 5 curtmetratges.

Pel·lícules carregades de crítica social, de conflictes generacionals i de purificadores revolucions, amb un gran sentit de l'humor.

Els beneficis es destinaran a la cinemateca de Cuba, així com les col·laboracions d'algunes entitats i cases comercials. S'hauria de destacar la manca de col·laboració per part de l'Ajuntament. ♦

XV Certamen ADEBA

En la XVena edició del certamen d'ADEBA (Associació de belles Arts) de Palma es podia participar amb una única obra, en els apartats d'oli, pastel, dibuix, acrílic, aquarel·la i escultura.

Maria A. Noguera Barceló (M. Noguera) ha resultat guanyadora del 1r premi d'Oli amb el quadre titulat "Bodegón en azul" i amb un 2n premi pel dibuix "Molí del meu poble".

Els premis foren entregats el propassat 18 d'octubre, festivitat de Sant Lluç, patró de les Belles Arts, a la sala de música del Casal Balaguer de Palma. L'acte va consistir en un petit concert, l'entrega de premis i va finalitzar amb un coctail. Des d'aquestes planes, la nostra enhorabona a aquesta pintora llucmajorera. ♦

Agrupació Socialista de Lluçmajor

Comunicat

Davant els darrers esdeveniments viscuts dins el Consistori de Lluçmajor que han tingut com a lamentable desenllaç el pas, fins fa pocs dies regidor del PSOE, Rafael Morales, al grup mixt, la junta gestora de l'Agrupació Socialista de Lluçmajor vol manifestar els següents punts:

1.- Demanar enèrgicament al senyor Rafael Morales que presenti la renúncia a la seva condició de regidor per entendre que la seva continuïtat dins l'Ajuntament vulnera la voluntat de tots aquells ciutadans que varen votar la candidatura del PSOE, encapçalada pel senyor Antoni Garcias.

2.- Rebutjar l'explicació donada pel senyor Rafael Morales que fa referència a possibles desacords amb el senyor Antoni Garcias, ja que aquest en cap moment ha deixat de guiar-se pel programa electoral del PSOE, amb el qual es va presentar a les eleccions i amb el qual el senyor Morales hi va estar d'acord i va sortir elegit regidor de l'Ajuntament de Lluçmajor.

3.- Lluny de voler-nos sumar a una campanya de desprestigi, que el senyor Morales va anunciar, cap a la seva persona, el que realment pretenem és condemnar i rebutjar les pràctiques del transfuguisme que malhauradament ha aterrat i són freqüents en la política balear.

4.- Manifestar el nostre més profund i a la vegada molt sincer suport al senyor Antoni Garcias i tots els regidors del PSOE, a continuar la seva molt necessària tasca des de l'oposició, amb l'exemple i l'honestetat que sempre els han caracteritzat. ♦

Biblioteca Pública Municipal de s'Arenal

Ajuntament de Lluçmajor
C/ Berga, 64
07600 - s'Arenal (Lluçmajor)
Nou telèfon: 44 06 41

Horari: de dilluns a divendres de 15'30 a 20'00 h.
Dissabtes: de 10'00 a 13'00 h.

NOVETATS

El mite del comte Arnau, de M. Pau JANER
La reina de Sabà, de M. RAYO
Històries del desencís, de Miquel L. CRESPI
La simfonia dels adéus, de P. MOREY
Diatriba de amor contra un hombre sentado, de Gabriel G. MARQUEZ.
Como agua para chocolate, de L. ESQUIVEL
Técnicas de búsqueda de empleo (guía de estrategias)
El informe Stein, de José C. LLOP.
Gràcies per la propina, de F. TORRENT
El sindicat de fora

VIDEOS

El nacimiento de una nación
El petit Buda
Tomàquets verds fregits
Astèrix: les dotze proves
Lawrence de Arabia
La guerra del bosc

La Guàrdia Civil de Lluçmajor honora la seva patrona

M. Font
Foto: M.F.

El dia 12 d'octubre, la Companyia de la G.C. de Lluçmajor va honorar la seva patrona, la Mare de Déu del Pilar.

A l'església del Convent de Sant Bonaventura dels franciscans, s'oficià pel superior d'aquesta comunitat, el Rd. Joan Vidal T.O.R. una missa solemne, amb assistència dels guàrdies de la Companyia, amb el seu capità, el cap senyor José Luis Tovar, altres comandaments i autoritats locals, Ajuntament i Jutjat de Pau, i un bon nombre de gent propera entre familiars, amics i veïns.

Després de la celebració, al pati de la caserna, antic claustre del Convent, tengué lloc un emotiu acte en el qual va parlar el Sr. Tovar, ressaltant tot seguit la distinció de què havia estat objecte el guàrdia segon de la Companyia, Sr. Ramon Lillo Sirvent, amb la "Cruz de la Orden del Mérito de la Guardia Civil", amb distintiu blanc, atorgada pel Director General de la G.C. com a reconeixement als serveis distingits prestats pel guardonat. La Creu li fou imposada pel Batle de Lluçmajor enmig dels aplaudiments de la concurrència.

I, com a cloenda dels actes, a l'aixopluc del claustre, per si reprenia el mal temps, es va oferir a tots els assistents un esplèndid refrigeri. ♦

Concert de Fires 1995

El passat dia 13 d'octubre, la Banda de Música de Lluçmajor, va oferir el tradicional Concert de Fires 1995. Aquest any, amb la sala del Teatre Recreatiu quasi plena fins a la bandera, es va rompre la tradició que el Concert de Fires fora monogràfic amb temes de sarsuela.

Aquest any per celebrar el centenari de la invenció del cinema, la nostra Banda de Música va voler col·laborar amb aquest esdeveniment i programar un Concert Monogràfic amb temes de pel·lícules.

Al llarg d'aquest concert, vàrem poder escoltar melodies de les pel·lícules, des de: "Un americano en París" o "Candilejas" fins a: "Aladino",

"Parque Jurásico" o "Indiana Jones"; passant per: "Sonrisas y lágrimas" o "Por un puñado de dólares". Totes aquestes bandes sonores foren acompanyades per imatges de les pel·lícules anomenades. El muntatge d'aquesta projecció fou preparat per en Biel Thomàs, propietari del Teatre, que també va voler col·laborar amb l'aniversari.

Tot el públic va quedar molt satisfet i entusiasmat d'aquest Concert i creim que va quedar convidat pel proper.

Aquest proper Concert serà -si Déu vol- el dia 24 de Novembre, per celebrar la festa de la patrona de la música, Santa Cecília. Tenim entès

que aquest programa contarà d'una part de música clàssica: des de composicions de música barroca, fins a partitures tan espanyoles com "El Sitio de Zaragoza". Una segona part completament diferent; una monografia de música americana que va esser arreglada i interpretada pel genial músic americà: Glenn Miller.

L'escola de música també prepara un Concert de conjunts musicals, integrats per alumnes de l'escola -pedrera de la Banda-. Aquest concert s'oferirà una setmana abans a la Capella de les Germanes dels Sagrats Cors pels filharmònics de Lluçmajor. Ens espera un mes de Novembre ben interessant. ♦

7

 La Palmera
es fasser
Histodiador Terrasa, 37
Teléfono 66 04 69
LLUCMAJOR (Mallorca)

SA FILOA
C/. MELIÀ, 3 - LLUCMAJOR

expert   **ELÈCTRICA** **Calafat**
Sens dubte te convencerà

INSTAL·LACIONS - SERVEI TÈCNIC - ELECTRODOMÈSTICS
OBJECTES DE REGAL - CLUB DE VIDEO

C/. Sa Fira, 3 - Tel. 66 19 01 (Lluçmajor) C/. Nou, 85 - Tel. 65 28 36 (Campos)

S'Arenal

Consideracions sobre una temporada turística

Tomeu Sbert

Acaba una temporada estiuenca, una vegada més. Aquest estiu no ha estat un període diferent; molts de turistes, hotels plens però menys mesos dels pronosticats la darrera primavera. Mentre hi ha gent que comenta que la cosa ha estat fluixeta, la majoria assegura que l'estiu deixa bons records i, els més optimistes apunten que de cada any anirà millor.

Donada la circumstància, la indústria turística és una peça fonamental dins el caminar de la nostra economia. Any rera any, augmenta el nombre d'estiuejants; el que s'aconsegueix és aquest percentatge perseguit per allargar substancialment la temporada; i es produeix augment encara que les competències turístiques de cara a Balears hi són i augmenten. La mitjana de vida de cada cop és més alta, i s'avança l'edat de jubilació. Això comporta que les persones jubilades tenen més temps de lleure i també hi ha més vacances escolars. Però de cada dia, el turisme demana més i millor. Els visitants saben que a l'hotel els tractaran molt bé i que els donaran bon menjar. Pensarà, suposam, amb el que ha pagat. Les vacances a s'Arenal, i a Mallorca en general, es consideren, des de l'estranger, bastant barates... I si no... "hamburguesa i coca-cola entre dos..."

Grup de fundadors de la Unió Esportiva Arenal. Ja fa 25 anys. Reunits ara en una diada de companyonia i amistat. N'hi faltaren alguns, per motius de força major.

Segurament, la cosa més negativa d'aquest estiu han estat el grup d'"estafadors", o "trilers" que, amb el seu "joc" de la "patata" han estat avinents a la majoria de cap de cantons dels carrers que arriben a primera línia, de s'Arenal de Palma, mentre que a la banda de Lluçmajor, no perquè aquí la vigilància policial ha estat més continuada i efectiva. Per això, aquestes darreres setmanes, hi ha fortes protestes de gent que té negoci legalitzat com pertoca i que paga forts impostos, i tracten de mirar de cara al proper estiu que el batle de Ciutat, Joan Fageda, dediqui més efectius policials a la zona, des de can Pastilla al Torrent dels Jueus, partió dels ter-

mes.

Què desitjaria el client que ve de vacances?

Doncs més distraccions dins i fora de l'hotel, oblidar les seves activitats laborals, oblidar les que comporten obligacions i, sobretot, vol diversió i esbarjo. Això, traduït en sistemes vol dir oferir-li tot un entorn de benestar en tots els aspectes, inclosa l'oferta complementària fora de l'hotel.

Cal el suport

Des d'aquesta revista ens permeten de fer una cridada a tots els bons afeccionats arenalers al futbol. L'Unió esportiva Arenal necessita

FORN DE PA
I
PASTISSERIA

Ca'n Lluc

Sant Llorenç, 78 - a - Tel. 66 06 69
LLUCMAJOR (Mallorca)

CARNISSERIA □ XARCUTERIA

ZANOQUERA GARCÍAS

Plaça Espanya, 62 - Tel. 66 13 02 • LLUCMAJOR (Mallorca)

ajuda. Ocupen el darrer lloc de la classificació general dins la III nacional, de 10 partits n'ha guanyat 1 i la resta, resultats en contra. El club, a més, arrossega un deute i ja és tan elevat que fins i tot els comptes bancaris del club es troben embargats.

I justament enguany en què l'equip compleix els seus primers vint-i-cinc anys d'història i són les noces de plata. Oferim una fotografia feta al monestir de Cura, fa uns mesos. Hi som tots, o quasi tots, els fundadors del club, l'estiu de 1970.

Andreu Salom i Miquel Cardell

Una estada meva a Múrcia i una llarga xerrada amb l'escriptor mallorquí afincat en aquella ciutat, Andreu Salom, em va permetre descobrir un bon esplet de versos del llucmajorer Miquel Cardell, escrits en català. A. Salom els ha traduïts al castellà i han estat publicats a la revista "Monteagudo", de la Universitat de Múrcia. A. Salom, que passà la joventut a la possessió

de So n'Eriçó, ara té en impremta un nou llibre: "Con aires de plegaria (Versos satánicos 2)".

Notícies breus

-Pau Vallejo, atleta de s'Arenal, becat aquesta temporada per la Blume de Madrid, va aconseguir a Ostrava (Txèquia), en campionat d'Europa per clubs, medalla d'or en els 400 m. Ilisos i medalla de bronze en 4 x 400. Vallejo porta dues temporades al Club Larios.

-Andreu Canals ha estat nomenat director de la Copa d'Europa de Ciclisme, que s'ha de disputar a Mallorca.

-El CNA organitzarà les proves competitives del Torneig de Vela "Princesa Sofia" en les categories "Finn", "470" i "Tornado", des del 26 de març al 26 d'abril propers.

-Rafael Morales Garcet, actualment regidor de l'Ajuntament de Lluçmajor, ha decidit deixar el seu partit i passar-se al Grup Mixt.

-El periòdic murcià "La Opinión" està interessat en contactar

amb Joan Salvà Caldés, Lluçmajor, per aconseguir aportacions reals sobre l'invent de l'autogir de Pere Sastre Obrador, de "Son Gall".

-Vicenç Ogazón va triomfar a la ja tradicional pujada s'Arenal-Lluçmajor, d'atletisme. Va invertir 44 minuts i 45 segons en un trajecte de 13.160 km.

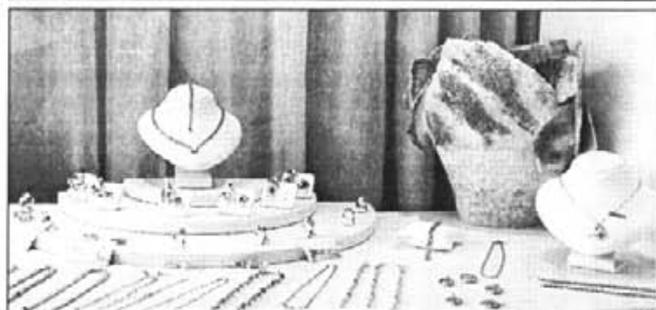
-El Can Montes-s'Arenal, de volci, aconsegueix importants i amples victòries en la competició oficial d'aquesta temporada.

-El bàsquet s'Arenal, que presideix Guillem Boscana, aiximateix duu endavant una important tasca, tant de l'equip de II nacional com als equips base. ♦

JOIERIA I RELLOTGERIA

A Lluçmajor i a Sa Pobla
visitau "CAS COTXER".
Enlloc més no trobareu
els preus tan bons ni
la varietat que tenim

Plaça Espanya, n. 24 - Tel: 66 16 02 (Lluçmajor) • C/. Ramon Llull, 42 - Tel. 54 19 65 (Sa Pobla)

El PP governarà amb majoria a Lluçmajor, després de pactar amb ASI

Rabasco serà el responsable de Joventut i Esports i batle pedani de s'Arenal

Francesc Verdera
Fotos: Coloma Julià

Partit Popular i ASI varen anunciar dijous dia 3 de novembre, la firma d'un pacte de govern per a la present legislatura. Aquest sorprenent acord entre les dues formacions polítiques tancava una setmana de trull polític que va començar amb la sortida del regidor Rafael Morales del grup socialista i que va continuar amb les acusacions del senador Antoni Garcies tot denunciant la compra pel PP del trànsfuga Morales.

El pacte de govern municipal va ser anunciat pel batle, Gaspar Oliver, assegurant que tenia com a únic objectiu aconseguir "la governabilitat", fins ara impossible per la política d'"obstrucció" que l'oposició realitzava.

El batle va insistir en l'argument de la governabilitat i va recordar que l'experiència viscuda la passada legislatura va acabar en fracàs. De moment, i com que encara no es coneix la lletra petita del pacte, aquest es concreta que J. Rabasco serà el responsable de l'àrea municipal de Joventut i Esports, i també el batle pedani de s'Arenal.

El regidor d'ASI justificava el seu pacte amb el PP tot afirmant que la governabilitat del municipi no "podia estar en mans d'un trànsfuga sense partit" (aquesta és una clara al·lusió a R. Morales). "Aquesta circumstància -va afegir- i la iniciativa del PP de dialogar amb ASI han motivat el replantejament de la decisió presa a l'inici de la legislatura de no pactar amb cap formació política".

G. Oliver també va sortir al pas de les greus acusacions formulades pel senador A. Garcies, i el batle va assegurar que el PP "no té res a veure amb la fuga de Morales", tot afegint que "el senador intenta ocultar el seu fracàs com a número u de la candidatura socialista". Oliver també afirma que A. Garcies "és l'únic responsable de la crisi del grup socialista".

Va insistir en la claredat i transparència del pacte de govern: "Pac-

Roda de premsa per anunciar el pacte PP-ASI. Miquel Vadell, Joaquín Rabasco, Gaspar Oliver i Lluç Tomàs.

tam amb un grup polític i no amb un trànsfuga". Pel que fa a la possibilitat de plantejar una acció judicial per les acusacions de corrupció formulades per A. Garcies contra el PP i el batle, G. Oliver va manifestar que "d'acord amb el desenvolupament dels fets, el senador tindrà l'oportunitat de rectificar".

El tema de l'ampliació del port esportiu de s'Estanyol va sortir tot d'una a escena. G. Oliver va confirmar que els promotors havien formalitzat la petició de llicència d'obres. Llicència que serà estudiada i tramitada per la comissió d'Urbanisme.

El batle va assegurar que el "tema de s'Estanyol no ha estat inclòs en el pacte de govern amb ASI". També afegia que la petició de llicència d'obres dels promotors del port esportiu corresponia "al projecte elaborat el 1994, és a dir el projecte que contemplava les modificacions decidides pel Ministeri d'Obres Públiques i que també havia merescut la concessió administrativa del Govern".

D'altra banda, J. Rabasco va argumentar amb una sèrie de dades el canvi posicional d'ASI: "En els primers mesos de l'actual legislatura, l'oposició ha mantingut una posició de diàleg, de control i de crítica positiva cap al govern municipal. Des-

prés, es va plantejar la possibilitat d'una moció de censura, fins i tot es va fixar un calendari de negociacions. Projecte que va quedar trencat amb la fuga del regidor socialista".

Rabasco fou rotund en afirmar que "ASI ha pactat amb el PP per tal que el trànsfuga no pogués decidir el govern municipal".

Fuga al grup socialista

El ritme polític de la setmana inicial de novembre a Lluçmajor ha estat frenètic, amb una successió contínua de moviments als escons municipals. Per tant, rebobinem la pel·lícula: diilluns, dia de la sessió plenària habitual de cada mes, el socialista Rafael Morales anunciava el seu pas al grup mixt, i protagonitzava el primer cas de transfuguisme de la present legislatura i alhora dinamitava les negociacions iniciades del PSOE, PSM i ASI per presentar una moció de censura contra el batle, Gaspar Oliver. L'anunci de R. Morales d'abandonar el seu grup municipal i el pas al grup mixt va relegar a un segon pla tota la resta de punts que integraven l'ordre del plenari.

Morales va argumentar la seva decisió en "les desavenències personals" amb el número u de la llista so-

cialista, el senador Antoni Garcies, tot afegint que el seu grup "no comptava amb ell". Mentre que el pas al grup mixt obeïa a "no voler presentar la dimissió per no traïr els seus votants". La fuga del ja ex-regidor socialista propiciava una remodelació i un canvi substancial als escons municipals. Ara el PSOE passava a tenir 5 regidors, el PSM dos, ASI un, el PP vuit i el transfuga, Rafael Morales.

La decisió del regidor de s'Arenal va ser durament criticada tant pel portantveu socialista, A. Garcies com pel qui fins ara havia estat company de files i també arenaler, Gregori Estarelles. El número quatre de la candidatura socialista, a més de reclamar la dimissió de Morales, va assenyalar la coincidència que la fuga s'havia produït en uns moments en què es "gestava una moció de censura" i figurava sobre la taula la polèmica "ampliació del port esportiu de s'Estanyol".

Dijous, dia 2, el PSOE sortia a la palestra i denunciava que el Partit Popular i empresaris turístics de s'Arenal figuraven darrera l'operació de transfuguisme. El senador Garcies insinuava que el PP i el batle, G. Oliver, "havien comprat el trànsfuga" en

Jurament de Rafael Morales el dia de la constitució del nou Consistori. Juny 1995.

comparar la situació de Lluçmajor al cas de Calvià: "aquest sembla que ha sortit més barat que Campos, que va ser honrat i va denunciar l'intent de compra per cent milions de pessetes".

Segons Garcies, el PP no era l'únic interessat en la fuga de Morales, en referir-se a una reunió celebrada dia 22 d'octubre -dos dies després que s'anuncià la presentació d'una moció de censura- i a la qual assistiren "empresaris, polítics del PP i persones afins al trànsfuga". Antoni Garcies va convidar el PP a subscriure un pacte de marginació al trànsfuga Morales, tot afegint que "si el PP no respon a aquesta proposta, és que es troba darrera aquesta operació".

Al dia següent, els fets, segons sembla, llevaven la raó o almenys posaven en dubte la denúncia del número u i portantveu dels socialistes de Lluçmajor. El Partit Popular no només desmentia trobar-se al darrera de l'operació de transfuguisme de R. Morales, sinó que anunciava un pacte de govern amb ASI pel qual aconseguia la majoria i evitava que la governabilitat del Consistori llucmajorer caigués en mans del vot del trànsfuga. ♦

Mar *adentro*

Una vez alcanzado el cielo, y ya mar adentro, descubrimos un mundo lleno de sensaciones. Sensación de libertad y potencia... Con un motor 1.8 y una potencia de 105 CV, el Laguna Cienmiles reúne estabilidad a cualquier velocidad. Y con la dirección asistida aumenta su precisión de trayectoria y gran confort de conducción.

Sensación de agudeza y comodidad que encontramos en el diseño de su tapicería y en los elevadores eléctricos, así como en su aire acondicionado con regulación electrónica de la temperatura. El plumaje perfecto que nos protege de los cambios climáticos del exterior.*

RENAULT
EL PLACER
DE VIVIRLOS

BARTOMEU JAUME NADAL, S.A.

Ronda Migjorn, s/n - Tels. 66 01 40 i 66 00

Quatre mots

Joan Lascolas Munar, encarregat del cementeri

C. Font
Foto: C. Julià

-Quins canvis més importants has notat d'ençà que ets l'encarregat del cementeri municipal de Lluçmajor?

-Hi ha hagut bastants canvis. Jo vaig entrar dia 1 de febrer del 91, a la Brigada laboral de l'Ajuntament i l'1 de desembre del 93 vaig aprovar les oposicions de funcionari encarregat del cementeri. De llavors ençà hi ha hagut moltes renovacions: tot l'enllumenat, que ara està com pertoca, les aigües, s'ha comprat un cotxe nou, s'ha arreglat la part vella...

-Actualment, quin significat té la festa de Tots Sants?

-Com molt bé dius, és, de cara a públic, una de les millors festes del poble. Hi ha moltíssima gent que només compareix aquest dia i, fins i tot, n'hi ha que no es recorden on tenen enterrats els parents i m'ho demanen. Això és ben euriós. He de dir també, que de cada cop ve més gent i això és bon senyal. Ve molta gent jove; això significa que el públic ha deixat de tenir aquella "por" a llocs com aquests. És un dels millors llocs per passejar tran-

quil.lament, però això sí, amb tot el respecte envers els difunts.

-Parla'ns una mica de com serà aquesta nova ampliació.

-Serà extraordinària, una obra magnífica i de les més modernes que existeixen. Pensau que és el darrer permís que ha donat el Govern

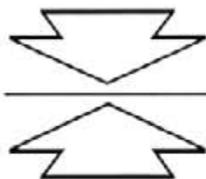
Balear. Les tombes seran de 6 nínxols (tres per banda), tendran 3 depòsits de sortida de líquids i s'entregaran totalment enrajolades i acabades. També tendrem sala d'autòpsies, mortuori, oficina, dos tanatoris, sala de visites per als familiars i amics, els serveis seran complets, cambres frigorífiques... En una paraula, serà una ampliació moderna i completa. A la gent major li costarà una mica més avesarse a no tenir el difunt a casa, però a poc a poc ens hi avesarem. Pel febrer s'iniciaran les obres (la 1ª fase, amb 75 tombes) i està prevista la xifra aproximada de 400 tombes.

-Què costa, avui, morir-se?

-He d'aclarir que hi ha tota una sèrie de serveis que duu a terme la Funerària, per tant, en aquest cas, no en tenc ni idea. Però si us referiu a les taxes que s'han de pagar a l'Ajuntament, hem de comptar el trasllat (Palma-Lluçmajor) que val 3.000 pessetes, 100 pta/km., més la inhumació i s'hi han d'afegir les rodoncs i el ciment que oscil.la entre 3.000 i 7.500 pta. Nosaltres realitzam un servei municipal, de conducció de cotxe, trasllat, inhumació i tramitació de papers de Sanitat. ♦

**CENTRE RECONeixEMENT
MÈDIC - PSICOLÒGIC**

Antoni Isern Oliver

CERTIFICATS MÈDICS
PER AL PERMÍS DE
CONDUIR I D'ARMES

OBERT ELS DILLUNS
de 17 a 19'30 hs.

C/ Antoni Garcias 1-A
Tel. 66 22 82 (Lluçmajor)

METGE OCULISTA

Dra. Núria Busquets
(EQUIP CLINICA JUANEDA)

CITA PREVIA
Tel. 66 22 82 - 28 94 58

Enquesta

Què heu trobat, d'aquetes fires 1995?

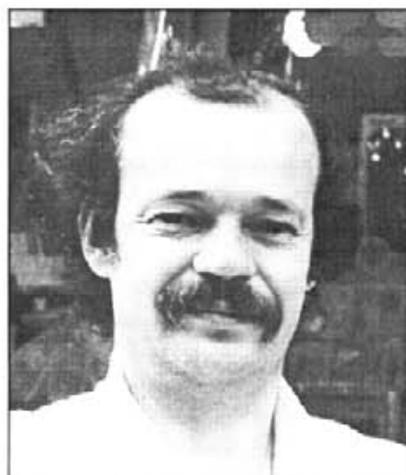
Esteve Amer.
Professor d'Ensenyament Primari

-Hi ha bastanta cosa, ha vingut molta gent i hi ha hagut coses més interessants, d'altres menys interessants, etc. Dels actes culturals, no ho sé perquè no he anat a cap.

Bernat Cardell.
Cap de vendes

-Hi ha hagut bastanta cosa, bastant ben organitzada però trobo que falta un poc d'imaginació. Els cotxes sempre són allà mateix, la maquinària també i jo crec que necessita un poc de renovació. La carpa, el que trobo, és que sembla un negociet petit. Pel que fa a la resta, bastanta gent, Es Firó també funciona un poc.

Antonio Jiménez.
Impressor a la Impremta Grafimut

-He trobat que enguany hi ha hagut més cosa que l'any passat. Per la part del carrer Major, enguany tot era ple de paradetes i he trobat Sa Fira més animada. Als actes de presentacions de llibres, no hi he anat i no ho sé.

Antoni Maimó.
Estudiant

-Trobo que estan molt bé i que hi ha molta gent. Pots comprar moltes coses i, dels actes que hi ha hagut, només he anat al "Lluçmarrock", al concert de rock que hi va haver. Va estar molt bé tot i que va acabar un poc massa tard.

Coloma Salvà.
Mestressa de casa

-A mi cada any Sa Fira m'agrada molt. Si fa bons dies hi ha una gentada i, de Sa Fira tot m'agrada molt. Es Firó també està molt bé i les exposicions i per allà baix a Ses Escoles, trobo que està molt bé.

Coloma Vidal.
Mestressa de casa

-M'han agradat; hi ha hagut molta gent, hem passejat molt i també he tengut molta gent a dinar. He hagut de fer molta de feina.

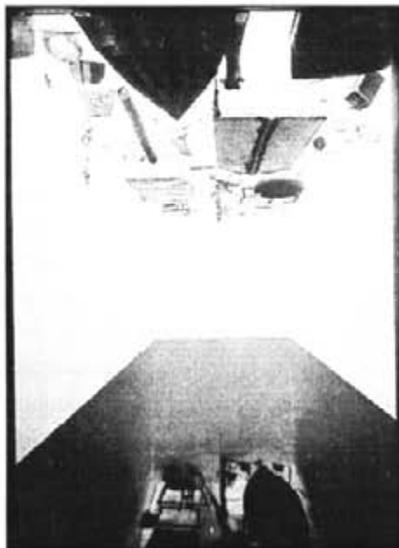
Quaderns de Fum Major

L'olla de caragols

Miquel Cardell

Aquell dimarts que, a Plaça, quatre barraquetes de baratades de textils i atuells de cuina dibuixaven la pervivència del Refiró, ancestral i més caparruda que qualsevol calendari laboral, al carrer del Convent ens començaven, de bon matí, una nova escena del drama de ser, més que persones o ciutadans, súbdits. El braç armat de Gesa, el mateix que ens contamina el paisatge urbà amb macarrons de plàstic d'un fore de gruix, iniciava amb estrèpit de compressor i moviment de maquinària pesada una operació estratègica consistent en tallar el carrer amb síquies transversals. Sense el mínim detall de cortesia d'un avis previ als damnificats, sense tenir en compte les moltes cases que serveixen el costum de fer dissabte gros en venir la darrera fira, fregant les persianes o untant les portes. Assistíem així al primer acte fàctic d'un petit drama molest i quasi còmic de fragor, brutícia i desconsideració, que en la mesura que el dia avançava adquiria proporcions de desgavell del trànsit, i la qual, dins la incomoditat enervant, no mancarien moments de comèdia, quan els operaris començaven perforacions a lloc errat -que resten encara com monuments a aquesta manera de fer- o quan els conductors, agafats en trampes sense avis previ ni senyalització, llevaven les barres per aficar-se a culs de sac que es resolien en embossos, complicades maniobres marxa enrera, bocines a rompre i coàguls automobilístics d'un quart d'hora.

Devers les nou del vespre, omplint la fosca amb el batec alarmant, color de foc, dels seus llums giratoris, les pales mecàniques eren com insectes brunzents i atrafegats tapant les rases a fi d'obrir precària via als cotxes. Deixarien caramulls de terra i barreres, sense la preceptiva senyal lluminosa, i els sotrots tapats amb una planxa de ferro que, durant tres o quatre dies, ens recordaria amb els seus cops estrèpitosos cada vegada que un cotxe passava, l'alta densitat del trànsit rodat i el valor del silenci per dormir o fer feina en pau. Els peatons jugaven a guerra de trinxeres i tots plegats ens fotíem, impotents davant el poder fàctic d'una empresa que

Entre l'excés, el naufragi i les ganes de fugir... (Gentilesa Kcho i Fund.P.i J. Miró a Mallorca)

no regala res i la passivitat d'un ajuntament que està per altres maldecaps.

Tot plegat, era com una imatge del truí de màquines que, aquells dies, començava a abocar a la mar de S'Estanyol devers cinquanta camionades de terra i pedres: tant si eren el teòric començament d'un aparellament com el pràctic sus! de l'anunciada, bravejada i temuda ampliació del Club Nàutic, aquelles camionades de terra caigueren com una bomba damunt l'ordre del dia de la sessió plenària de l'Ajuntament, que en principi havia de servir per desembrossar l'ordre del dia de mocions endarrerides, i que el Batle va tenir el detall de convocar precisament pel dimecres que el portantveu del grup socialista no tenia més remei que ser a Madrid, a provar d'aturar al Senat la proposta que acabaria, tanmateix, constituint una comissió parlamentària per investigar el terrorisme dels GAL.

I vaja si en parlaren, de l'oportunitat de la convocatòria, de netedat o brutor política. Gaspar Oliver acabaria recordant que el fair-play no és el seu fort, i a veure perquè no ha d'usar les travetes que li posen a l'abast. Només mancaria que per quedar bé, o donar bons exemples de res-

pecte, elegància i bones maneres democràtiques ens arriscàssim a perdre una votació.

Les obres començades a s'Estanyol, sota els auspicis d'un Ginard que ha començat a perdre plets amb Greenpeace i els socis anti-formigó, foren, tot i el tecnicisme que les marginava de l'ordre del dia, l'altre plat fort de l'extens menú. El bessó del debat, era a la legalitat o no de suspendre unes obres que no tenen llicència municipal. Aquest dubte era l'excusa dilatòria d'un Oliver que feia de la prudència bandera, malgrat les decisions ja preses per la majoria dels regidors. S'amagava el Batle darrera el retard d'un informe del Consell Insular. I rebia la branca de Rabasco i, sobretot, de l'amic Llompart, que va fer de la seva intervenció un dels moments de més alt nivell, en les formes i els continguts, de l'oratória política municipal nostrada. Tanmateix el batle, per molt que aquella sessió hagués esdevingut un judici polític de la seva actitud "de complicitat fàctica" amb la balearització definitiva de s'Estanyol, no es va moure de darrera la roca, tot i que va adoptar, aquí sí, un posat de formes dialogants i d'ofertes de diàleg i votacions que potser era fill de l'amenaça plantejada per l'oposició, llavors majoritàriament, de negociar una moció de censura.

Poques hores després, i sabent ja que l'informe del CIM s'inclinava en aquest sentit, Oliver signaria la suspensió de les obres. La petita, simbòlica, i quasi no convocada manifestació dels estanyolers contra les obres, es va convertir així en una festa. Vaig poder respirar, aquell dijous horabaixa davant la mar i el paisatge de la batalla començada, la sensació del David improvisat que ha obtingut una encoratjadora victòria, si més no perquè ha impedit la victòria definitiva de l'adversari, i ha ajornat la invasió: moments càlids d'emoció i optimisme, de prudència i renovació del compromís de lluita, íntima festa de pacífics guerrillers, que em recordaven la dita clàssica sobre el coratge d'aquells qui entren en combat per tal de defensar casa seva, una vida concreta i no un allunyat projecte imposat per poders impalpables.

Els farà falta, als amics estanyolers, aquesta moral afegida: les forces de l'imperi del ciment només han reulat per tal de reorganitzar-se i plantejar noves estratègies.

Passaren així un parell de dies. Les síquies estenien pel barri el seu domini de fang, pols, renou i molèsties. I la de davant casa nostra evolucionava poc a poc: després de devers deu dies de vida, l'asfaltaren, amb nou estrèpit de martell pneumàtic, però deixaren un caramull de bagatge i picadís que el vent escampava i aficava dins les cases, i la mica de pluja convertia en fang.

Uns amics ecologistes en comanaven que fes constar la bona disposició, tant de la Policia Municipal com de la Guàrdia Civil, en fer arribar a bones mans els exemplars ferits de la fauna autònoma que els ciutadans els duen. Quedi escrit, així, el que tot plegat deu ser un símptoma que alguna cosa va evolucionant en la consciència de la naturalesa que té la nostra societat. No tant, però, que a la Plaça, devers la parada d'un personatge repetidament denunciat per vendre animals d'espècies protegides no se sentin converses a mitja veu: *-Que me puede vender un...? -Shhh! que ahora está prohibida, i no dejan venderlos en la plaza, pero si quiere uno podemos quedar para otro día y se lo llevo a donde me diga...* Sobre aquest tema, la darrera llegenda és la d'un colom anellat recuperat per colomistes de les gàbies del tal mercader. Pot ser, així, els amics colomistes que tanta culpa donen als falcons, podrien fer un matís que tengués en compte caçadors d'abeurada i mercaders amb pocs escrúpols.

D'aquesta manera arribàvem a la nova sessió plenària, mentre els del club encimentador de S'Estanyol no es torbaven a tirar els papers per obtenir la preceptiva llicència municipal, i el debat tècnic es gira cap a si l'Ajuntament pot denegar-la, i si, podent, ho farà.

El colobrot municipal s'enfonsava una passa és pels camins de l'esperpent, per obra i gràcia del regidor que decidia abandonar la disciplina del grup socialista. Ho feia, oficialment, per discrepàncies amb el cap de files i "fidelitat als meus electors". I, dit això, es quedava tan panxo, com si li hagués comparegut l'Esperit Sant. No sé si és pitjor que el trànsfuga es cregui tan magre coartada o que, senzillament, es gastí el morro per allò de dir alguna cosa i mirar de posar una mica de camuflatge sobre l'esquelet aberrant del seu frau.

Per molt que esperonegi el tal Morales, hauria de saber, si no és un cap de fava que s'asseu a jugar sense conèixer les regles, que, ens agradi o no, l'actual siste-

ma de llistes tancades duu implícit que els vots són dels partits, de les llistes com a conjunt: infringir la disciplina de la pròpia candidatura esdevé així, en principi, un acte de traïció al votant, un segrest de la voluntat popular expressada pel vot democràtic, un robatori, un cap de l'estil Tejero, una mena de filldeputada que mina la ja imperfecta base representativa. Cert que, tant el PP com el PSOE, han fet sovint el joc als trànsfuges, comprant i venent, propiciant desgavells consemblants, mentre amb l'altra mà signaven condemnes; però una cosa no lleva l'altra, i als llucmajorers només ens faltava una altra gota de tal suc pútrid per fer vessar el replè tassó de la vergonya institucional. S'han apuntat diverses causes que poden explicar la Moralada, i el més trist és que si el senador parlava de compravenda, n'hem vistes ja tantes de tot color que la predisposició del gat escaldat ens duu a considerar que és possible. Finalment, sense saber si el PP hi ha tengut res a veure, i entre històries de sopars a S'Arenal i poders fàctics, sembla imposar-se la hipòtesi de les batalletes plantejades per sectors pessoïstes ara descavalcats del poder local: amb amics com aquests, poca falta li fan els enemics al cap de candidatura socialista, a un partit ja més nafrat que el cavall dels toros.

Antoni Garcias es va apressar a demanar l'aïllament institucional del trànsfuga i a acusar-lo de vendre's al PP. No seria la primera vegada, insisteix: més d'un cop importants qüestions polítiques de les nostres illes han acabat inclinant-se cap als interessos del PP gràcies a un vot si no clarament comprat, com a mínim rotundament suspecte. El que és cert, és que la maniobra de Morales acabava amb les possibilitats, sempre remotes, que l'anunciada moció de censura arribàs a bon port. I ho donava a entendre clarament el Batle, recobrant el seu talant habitual a la plenària, el talant de qui està més habituat al comandar dur i eixut que a la negociació que amolla tant com estira.

De manera que, a cada cop un trene pel PSOE i l'oposició real en conjunt, el divendres de la mateixa setmana s'anunciava per sorpresa el re-pacte entre Rabasco i Oliver. Perquè tal com han anat les coses es fa evident que no hi ha hagut temps, o ens han fet la comèdia molt ben feta, de negociar el què polític de la qüestió. L'excusa, la tenien a la safata d'argent que el tal Morales s'ha tret de la màniga, com els jugadors professionals: l'estabilitat municipal, la governabilitat no pot estar en mans d'un trànsfuga, d'un regidor sense ideologia, podia dir Rabasco, que mai no ha explicat quina és la seva, i havia vist extingir-se per aquell camí les possi-

ibilitats de tastar gavet a tres bandes.

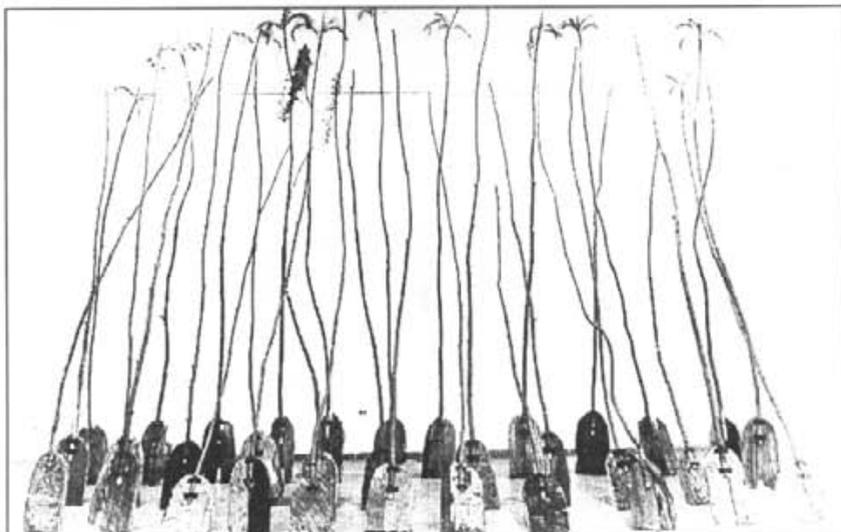
Oliver es podia permetre el luxe de retreure a Garcias les seves acusacions de suborn a l'afer de l'immoral Morales. I el mariscal d'ASI tornava a tenir el virregnat de S'Arenal, amb l'afegit d'Esports i Jovent, i què ha estat? no res.

Podria remetre'm, ara, al que vaig escriure aquí mateix no fa tant amb motiu de les successives ruptures i re-pacte entre PP i ASI. Coneixent-los, quasi resulta irrisori veure pactant en pro d'una teòrica estabilitat dos personatges, dos grups, entre els quals s'obrin evidents trinxeres de manies, personals tant o més polítiques. No fa mig any que Rabasco acusava el batle de passivitat culpable en el tema -oblidat?- d'Aquacity, i comparava actituds polítiques del PP amb l'holocaust dels nazis, mentre Oliver perdia la compostura i l'acusava d'ineptitud i mala gestió com a delegat seu en matèria urbanística, amb tota casta d'afegits personals, i propiciava o aprofitava la crisi al grup municipal d'ASI. Ara hauran de tornar a governar plegats. Com? I, sobretot, per fer què? Perquè l'estabilitat política en si pot ser fossilització i inoperativitat, i només es justifica com a base per dur envant un programa de gestió, un ideari polític. El problemàtic pressupost municipal, S'Estanyol novament, semblen les primeres qüestions majúscules que haurà d'afrontar la nova, i tan vella, majoria. Imprevisible com és el cabdill d'ASI, podem esperar-ne noves actuacions espectaculars i sorprenents, entre elles la retirada dins pocs mesos, que és una remor que darrerament sona molt. Ja ho veurem, En Gelat, on s'ajaurà. De moment, inversemblant i estrambòtic com resulta tot plegat, es fa evident que qui n'ha sortit més resquillat és l'oposició, i el PSOE especialment, mentre Oliver ha vist, de moment si més no, reforçada la seva posició: ho hagi preparat o no (té tanta capacitat i habilitat manobrera?) no li podria sortir millor, a primera vista. Si, finalment, no ha estat una combinació d'atzar i brusques, Maquiavel n'hauria pogut fer un fart de riure.

El problema és que, si les explicacions que ens donen de tot això són tan elementals i superficials, tan tòpiques i insatisfactòries, escalivats com estam acabam demanant-nos que hi deu haver darrera: sospitant que hi ha una darrera, una zona d'ombra, que ja és prou greu. Llavors, filant i debanant, cercant la clau raonable de l'espectacle absurd, en imaginació especula i fa preguntes. Sobre si hi ha als calaixos municipals secrets que una moció de censura hagués pogut treure, sobre el futur de S'Estanyol, que comença a semblar més negre i fons que el túnel de Sóller... o, senzillament, sobre si és treballar

en favor de l'aprofundiment democràtic donar raó i raons als qui diuen que la política és un forat de podridura, on tothom cerca posar mà al gavet, o al càrrec ifebalós, i com més amunt millor.

De tot això, en queda una reflexió, en ple bull de l'olla de caragols municipal. Sobre la moció de censura, he sentit a dir molt, i tampoc no sembla tan absurd, vist el que veim cada dia, que fins i tot hi ha arguments que paliarien, des del punt de vista del PP, la pèrdua de la batalla. En el sentit que el mort de la bancarrota municipal passaria a pesar damunt les espatles dels altres, amb el preu d'impopularitat del no pagar, poder fer poca cosa, retallar partides i afrontar el més que probable increment de la pressió fiscal, mentre ells haurien pogut fer el paper del partit més votat, que tenia la solució bona i li han robat la cartera. I si passa, passa, i a les urnes ens veurem, d'aquí a tres anys i mig. I haurien estat PSOE i PSM qui hauria pactat amb un Rabasco a qui, a la bancalada popular, no estimen precisament amb passió folla. Des d'aquest punt de vista, la posició del PSM era especialment delicada: per coherència política s'havia vist empès a jugar la carta de la negociació orientada a una moció de censura que implicava entrar a formar part d'un govern municipal amb més perspectives de fregades i renúncies que res. A afrontar el risc de l'erosió que sol significar ser hostatge d'un pacte de majoria confeït a la contra i a força d'equilibris, per molt que un pressupost municipal rigorós, la democratització participativa i el canvi de sentit de la política institucional, amb l'afegit estanyoler no hauria estat poc. Ara, en canvi, un pacte que pel municipi pot ser, tal com jo ho veig, pitjor, en la mesura que significa més d'un menjum que coneixem en excés, els posa en una situació d'igual nivell de responsabilitat, però menys esquinçadora, i tampoc no n'han pagat el preu en imatge que n'han pagat el

... I els rems ens tornaran palmeres, que no van enlloc, però fan planta. (Gentilesa Kcho i Fundació Pilar i Joan Miró a Mallorca).

PSOE i el seu cap de llista, que, més que els nacionalistes, perquè l'han ferit més d'aprop, ha semblat en aquest afer el capità d'un vaixell en mans del vent i sense mapes, per si no li fos prou purga la que passa el seu partit, tant a les Illes com a nivell estatal. Tampoc no és poc repte, ja que em fa l'efecte que, aquests mesos, en veurem, de grossos. Organització i obertura a la societat, a més del rigor, la capacitat de feina i la serietat que Llompart i Mascaré vénen demostrant, són probablement el camí per seguir, el mètode en el qual cal i convé aprofundir.

Amb un PP exultant, un Rabasco novament encamellat, fins a nova ordre, ja que manca saber si podrà més l'estabilitat del gavet i la cadira o el seu "gran amor" als populars, i una oposició que s'ha de llepar les nafres, genolleres i punyalades per l'esquena, i preparar-se per un setge més llarg que el de Troia, acaba, ara per ara el capítol del colobrot municipal. A devora Ses Escoles, dues cebres travades, un camell i una espècie de búfal pelut i exòtic, a l'ombra de l'entoldat multicolor del Cir-

eo Williams, pasturen els quatre brins d'un guaret eternitzat en solar entre ametllers que fan les darreres. Veig alguna cosa tristíssima en aquests animals, estranyats per sempre d'un entorn natural pel que estan fets i que, d'una o altra manera deuen enyorar. Presoners, actors, víctimes i hostatges d'un espectacle de falsos ors, de titeres i mangarrufes previsibles, de pallassos consentits i prestidigitadors que no s'ho creuen gaire, ells al manco deuen tenir el consol que els seus congèneres, irracionals com són, no han votat el domador que els puny, els fa estrafer botets ridículs i els tria la pastura segons les conveniències de taquilla.

Per cert, davant casa nostra, quasi tres setmanes després d'oberta la rasa, la maquina se n'ha duit la mica de caramull que feien la terra i el picadís que el vent i els vehicles no han escampat. Ara mateix, un escamot d'operaris m'apressa a llevar el cotxe immediatament, perquè els fa nosa per les escales. A qui no vol pols, comença a estar demostrat, ja no li basta no anar a l'era. ♦

SEMAR

Industries Semar, s.a

C/ Tomàs Moserrol, 6 - 8
Tel. 66 01 57 - Fax: 66 29 01 (LLUCMAJOR)

- Embolits
- Cuixots
- Formalges

Avda. Carles V, s/n Tel. 66 23 11 (LLUCMAJOR)

Un pas endavant

Miquel Barceló i Tomeu Prohens

*Un sonador de guitarra
ha de tenir bons sentits;
ha de sebre mudar es dits
de sa mà dreta i s'esquerra.*

(Sebastià Cardell Tomàs, (1988),
Cançons populars mallorquines,
Llucmajor, p. 92)

La capacitat d'adaptació, el "sebre mudar es dits de sa mà dreta i s'esquerra", és ben present a la trajectòria de l'Escola de l'Associació de la Música". Tres façanes i tres moments distints d'un projecte que anomenam "Escola de Música". És clar que no es pot donar cap canvi que no impliqui l'existència prèvia d'una cosa a modificar, i l'Escola té ja una petita -i moguda- història de set anys acadèmics! Un nou principi convida a fer reflexió, a establir un balanç de coses fetes i d'aquelles que encara romanen amagades, que esperen l'oportunitat o la possibilitat de fer-se realitat.

Des de 1988 el que en principi va ser el resultat d'una empenta individual s'ha anat convertint en la il·lusió d'un col·lectiu de llucmajors. Les ofertes d'aquell curs de 1988-89 eren modestes si es comparen amb les actuals: solfeig, piano, clarinet, flauta i guitarra. El més gran problema de l'ensenyament musical era, i és, evitar la fragmentació dels estudis. És molt poc motivador estudiar solfeig i un instrument si no es pot compartir allò que és après amb altra gent! La música no respon a un tarannà individualista. Cada músic s'ha d'adaptar a les necessitats del grup; la música és melodia, sí, però també harmonia, i el resultat d'un esforç constructiu. Amb aquest esperit ja des del primer any l'objectiu prioritari consistia en oferir un espai comú de pràctica musical. Aquesta idea s'ha fet real mitjançant les agrupacions de l'Escola. La pionera fou el Conjunt Instrumental, vertader nucli i paradigma del que després ha donat lloc als grups corals, al Conjunt de Percussió, l'Orquestra de Cambra, etc. S'ha de dir que l'esperit

col·lectiu d'harmonia no s'atura només a l'aspecte purament acadèmic. Un grup com el nostre és possible gràcies a l'amistat que converteix el que seria simple i no menyspreable col·laboració en una disponibilitat gairebé permanent. Si no fos així no es podrien explicar moltes coses. De fet l'Escola no existiria.

Si feim una mica d'història, de memòria, potser un dels resultats més rellevants d'aquella primera fase al Carrer Bandera fou l'organització i coordinació de la XV Trobada de Corals Infantils de Mallorca a Llucmajor. Era el curs 91-92. 20 monitors de l'Escola tenien

al seu càrrec les 13 corals infantils: uns 800 nins i nines en total. Els monitors eren alumnes grans de l'Escola, que treballaren tot lo dia, des de les 10 fins a les 18 hores, per tal d'encarregar-se dels assaigs a l'Església de Sant Miquel, l'esplai al Poliesportiu i sobretot, que els nins que visitaven el nostre poble no es perdessin i localitzassin els autocars quan fos necessari. També al carrer Bandera es formaren els alumnes que anirien fent-se responsables de molts aspectes del funcionament de l'Escola a la fase següent, la de l'Hospici.

L'Hospici va ser l'etapa de consolidació. Dos cursos, 93-94 i 94-95, de frenètica activitat. El mateix Nadal del 93 es va fer la Trobada de Corals de Mallorca a Llucmajor. La coral Mixta ingressà com a membre dins la Federació de Corals de Mallorca, i per celebrar-ho es sol·licità que la Trobada es realitzàs al nostre poble. Acudiren 9 Corals de la nostra zona, aconseguint reunir a uns 400 cantants. El President de la Federació confirmà que era la primera vegada que les Corals juntes eren acompanyades per una orquestra. I l'Orquestra era del mateix poble! El curs 94-95 fou el més intens. L'Escola de Música havia donat una gran passa obrint una nova Escola s'Arenal. El 18 de desembre es va fer el Concert d'Intercanvi amb el

17

EURO - IDIOMAS

Llucmajor

*Apreneu idiomes amb grups molt
petits amb professors amb experiència
natis i llicenciats*

Acadèmia d'Idiomes
Carrer Rei Jaume II, 48 • Llucmajor • Tel. 66 11 33

18 Conservatori Professional de Tarragona a l'Església de Sant Bonaventura. El 10 de març d'enguany l'Orquestra de Cambra es desplaçà fins a Tarragona per tal de fer el darrer concert de l'interessant intercanvi. Cal dir que l'Escola de Música i el Conservatori de Tarragona representaven respectivament la Conselleria d'Educació i Cultura de Balears i la Genrealitat de Catalunya. Els desplaçament d'altres agrupacions no foren tan espectaculars, però no menys importants: tres concerts a s'Arenal, un a Alaró, i altres a Algaida i Porreres. Tot i que els resultats són satisfactoris cal preguntar-se per la continuïtat de l'Escola. La continuïtat de l'Escola només pot ser la seva expansió. Si també el 95 ha suposat l'inici d'una nova activitat, l'ensenyament de guitarra elèctrica i bateria, això resulta amarg quan a Lluçmajor encara no existeix un local amb piano,

situació gairebé insòlita en un poble amb tanta vida musical. L'Escola malviu econòmicament, amb pressupostos de ciència ficció (o de terror!) i subvencions necessàries però simbòliques si es té en compte la quantitat de les activitats. L'Escola de Música és privada per fatalitat, no per vocació.

Començam un nova etapa. El darrer domicili de l'Escola fins dia trenta de setembre havia estat, com ja sabeu, al carrer Sant Vicenç de Paül, i ara, i després d'un mes de desesperant a la recerca d'un nou local, s'ha instal·lat al carrer de la Font, número 15, just davant el Centre d'Informació Juvenil. Hem canviat un antic hospici per una antiga biblioteca. Sempre hi haurà un cert enyorament per l'hospici, perquè han estat dos anys de fets divertits, concerts, un destacat intercanvi musical. Dos anys de feina perquè l'Escola sigui millor, dos

anys d'anècdotes, dos anys de no deixar dormir tranquils alguns veïnats, cosa que no ens alegra especialment. Succeïa que acostant-se l'hora de tancar algú apagàs el general dels llums, i abans d'arribar a la porta se sentís el crit d'algun professor que era encara allà fent classe. És de suposar que el fet es tornarà repetir! Pel que sabem l'Escola ha tengut un bon principi en aquest nou local, i esperam que així pugui seguir ensenyant música i donant cultura a tants d'alumnes, nins i ja no tan nins. Li desitjam tota la sort del món perquè segueixi endavant. ♦

PEUGEOT

TALLERS MARINA
AGENT OFICIAL PEUGEOT

DIA 8 DE NOVEMBRE

ZURICH
SEGUROS

PRESENTACIÓ DEL NOU PEUGEOT 406

C/. MARINA, 104 - TEL. 66 05 21 - EXPOSICIÓ I VENDA: C/. MARINA S/N. - LLUCMAJOR

Xerrades de cafè

Per a qui ha estat la moció de censura?

Un que escoltava

- "Adiós" a la moció de censura al batle!
- Idò, què pensaves? Aquests càrrecs, en democràcia, s'han de guanyar a les urnes.
- Sí, però el que tampoc no es pot fer, és traïr el partit al qual un pertany. Si en Morales no estava d'acord amb els procediments del seu, o no l'escoltaven, el que, honradament havia de fer, era dimitir.
- I també faria honor al seu cognom...
- Això són opinions, perquè, a més que la llei l'empara, a la millor en Morales considera que això que ha fet ha estat amb el suport de molts de socialistes.
- Diràs per molts que no són socialistes...
- Això no es fa...
- No? Idò en el consistori llucmajorer ja fa dues vegades que succeeix.

- I sempre per gent de s'Arenal.
- Uep! No, n'hi havia un de ben llucmajorer.
- És igual, perquè això dels "trànsfuges" és com el joc dels "trilers", que no saps mai on sortirà la bolla.
- Jo crec que el que ha passat és que a molts no els interessava que en Gaspar Oliver el llevassin de batle.
- Allò que haurien de fer és canviar la llei electoral que no permetés que aquestes coses poguessin passar.
- No és defecte de la llei. És això dels 100 anys d'honoradesa el que falla.
- Sí, ara els socialistes ja no són tan honrats com abans.
- Basta veure els embullats de corrupció que hi ha al Govern de la nació...
- Per tot això, el que haurien de fer els nostres polítics de l'Ajuntament és mirar d'adobar, entre tots, els problemes del municipi i deixar-se de mocions, d'insults, i de perdre el temps en discursos de cara al públic.
- Sí, a veure si paguen els deutes i netegen l'economia municipal...
- Diuen que són tan grossos, els deutes, que aviat ningú no voldrà fer feina per a l'Ajuntament de Lluçmajor.
- Diuen que encara tenen factures de l'any 94 per pagar...
- Ara estan cobrant la contribució i les podran pagar...
- Idò això serà millor que la moció de censura.
- Jo no som tan optimista. Veurem com acabarà, aquest "Culebrón"... ♦

TALLERS

CAÑELLAS - ROTGER

SERVEI OFICIAL

FIAT

PERSONALIDAD ARREBATADORA.

La personalidad arrebatadora del Fiat Bravo nace del tratamiento suave de los volúmenes y del aspecto fluido de sus superficies. Observe el perfil compacto y siga la línea del lateral hasta el músculo que robustece la aleta trasera.

LA ELEGANCIA DE LA ARMONIA.

Superficies fugaces, volúmenes suaves y líneas tensas: el diseño del Fiat Brava nace de unas minuciosas pruebas aerodinámicas. Observe el perfil, con el parabrisas inclinado, el voladizo trasero reducido y el tercer volumen compacto.

C/. Hispanitat, 19 - Tel. 66 06 47 (Lluçmajor)

Mans a la feina

Pares franciscans

1. Sebastià Rosselló
2. Francesc Quetglas
3. Tòfol Riudavets
4. Joan Vidal

Foto: Coloma Julià

Llucmajorers a s'Aranjassa i Son Sunyer (I)

C. Calviño
F. Jaume
J. Jaume
F. Mut
Foto: C. Julià

Al llarg de totes les entrevistes que hem anat realitzant sobre la toponímia llucmajorera, eren molts els entrevistats que ens parlaven de les finques que tenien per la part de s'Aranjassa; aquest fet ens va despertar la curiositat i ens dugué a investigar els noms de lloc d'aquest indret apropiat al nostre terme municipal, com són les antigues possessions del terme de Ciutat: *S'Aranjassa i Son Sunyer*.

A això, ho farem amb una sèrie de sis entrevistes, per després continuar, altra vegada, amb la secció de "Noms i de llocs".

La raó és degut a la importància que tengueren ambdues per a moltes famílies llucmajoreres, des del passat segle quan s'hi establiren, com ho demostren els documents que ens va passar el nostre amic Antoni Vidal Nicolau que va trobar a l'Arxiu del Regne de Mallorca, un dels quals deia: "El cens de 1887 presenta una població de fet de 9.196 mentre les previsions fetes per la Secció d'Estadística aportaven una població probable de 9.353. De la mateixa manera la població de dret fou al cens de 1887 de 9.198 mentre que la prevista per la Secció d'Estadística era de 9.439".

L'any 1888, el qui aleshores era batle de Llucmajor, Miquel Verde-

ra, explicava: "La baixa que es nota entre el càlcul probable i el resum que dona l'actual cense, es comprèn perfectament, i afirmava jo, abans de conèixer el resum, que seria major, ja que són moltes les famílies que durant l'anterior decenni han traslladat el seu domicili al terme d'aquesta ciutat, singularment als llogarets de s'Aranjassa, Sant Jordi i Coll d'en Rabassa, fet que es pot comprovar fàcilment examinant les fulles respectives als dits llogarets".

En aquestes entrevistes s'hi traspua una lluita diària i constant de molts de llucmajorers que veient la possibilitat de treure un profit de la terra, no escatimaren esforços per aconseguir-ho, tot i que el medi (*El Prat*) no era gens favorable.

També volem remarcar que alguns topònims antics com són *ses Arenes de Dalt* i *ses Arenes de Baix* no hem trobat informadors que sapiguessin localitzar-los, per això deixam constància d'ells aquí. Alguns també encara que coneguem el lloc no hem pogut delimitar-los totalment. Aquest fet remarca la importància que hi ha de fer una recollida exhaustiva d'ells, ja que cada vegada són menys els informadors que ho coneixen.

Els nostres informadors són persones nascudes a Llucmajor, o bé que descendeixen de llucmajorers, o bé que han fet feina a horts de llucmajorers.

El primer entrevistat és l'amo en Pere Antoni Salvà i Comes "Reviu", nascut a Sant Jordi (Palma)

el dia 1 de gener de 1924.

-Com fou que venguéreu aquí?

-Jo sóc nat a s'Hort de sa Cabana (*Sant Jordi*), abaix de *So n'Oliver*, de la família de Can Company de Llucmajor, del *Camí de Campos*. El meu pare, que era llucmajorer, estava a una finca de s'Aranjassa, *Can Monget*, de la família de Can Cardell de Llucmajor. Quan es va casar la va deixar perquè era massa petita i va agafar s'Hort de sa Cabana. Després va caure viudo, es va tornar casar i em varen tenir.

Aquí, a s'Hort de Can Reviu, jo hi vaig venir el 1944, després d'haver fet el servici, quan els meus pares deixaren aquell hort i s'hi traslladaren.

-Com es formà Can Reviu?

-Jo no he vist establir ni *Son Sunyer* ni *s'Aranjassa*, però sí les he vist sobre-vendre. Això són parcel·les que se feren quan es va establir el predi de *Son Sunyer*. Ho va fer el Marquès de Campo Franco mitjançant el seu apoderat. Quan parlem de *Can Reviu* ens referim a tres trossos aferrats: el primer fou comprat l'any 1905 per l'amo en Mateu Noguera i Zanoguera "Barberà", natural de Llucmajor que més tard fou comprada per mon pare; el segon fou comprat el mateix dia pel meu padrí, en Pere Antoni Salvà i Monserrat "Reviu", també llucmajorer -les dues parcel·les tenien tres quarterades cada una i estan a dins es sementer vell de *ses Sitges de Son Sunyer*; el tercer és un afegit que jo vaig comprar dins el sementer vell de *sa Vinya*.

FOTO CLAR

Perfumeria

Reportatges, Fotos d'Estudi, Carnet... i una extensa gamma de productes de perfumeria

- OFERTES EN CAMIERS FOTOGRÀFICS
- VENDA DE CARRETS

Carrer Nou, 8 - Tel. 66 06 32 - Llucmajor

ANTÒNIA ISERN

major

net

Perruqueria unisex

C/. MAJOR, 7 • LLUCMAJOR • TEL. 66 13 59

l'any 1915.

Tots els horts de per aquí es feren entre l'any 1915 i l'any 1926. El que se conrava era hortalissa, pebres (pebres de curtir que eren per fer pebre vermell per posar a la sobrassada), mongetes, tomàtiques... que es duïen a vendre a les places dels voltants. El pebre el duïen a mestre Joan "Barraqueta" de Lluçmajor a una casa del carrer de la *Carretera de Campos* prop de *sa Teulera* on l'estaven, també n'embarcàvem cap a una cooperativa de Múrcia.

Ses somades es varen canviar pel bestiar abans que l'aigua tornàs dolenta. El que va provocar aquest canvi fou el turisme que decantà la mà d'obra d'aquest redol. Les dones, que venien a treballar als horts de sol a sol fent somades, trobaren a la zona turística una forma més còmoda de guanyar-se les sopes; els sous eren més alts i en menys hores de treball. Això provocà la pèrdua de la mà d'obra i va fer cercar en el bestiar la nova forma de subsistència per a l'hortolà.

-Quins noms de sementers vells de Son Sunyer recordau?

-Es *Sementer de ses Sitges*; fent l'obra n'hi vaig trobar i fent un pou de trenta i pico de pams en vaig escapsar una. Totes les he vistes igual: un forat a damunt, que hi passa un home just, just, tapat amb una pedra rodona i que dóna a una sala gran o cova on hi guardaven blat. L'any 1944 sortint de *s'Hort de sa Cabana* on hi havia molt de blat el volguérem amagar dins una sitja que havíem trobat fent el pou del molí; una vegada preparada hi col·locàrem una quarentena de sacs de blat, però aquest va fermentar i quan el volguérem treure s'havia fet malbé. El de *sa Vinya*, es *Figueral*, *sa Pleta* que va ran ran del *Camí de Muntanya* i ses cases, on hi

trobaren unes coves amb restes talaiòtics, es *Figuerat Vell* just a ses cases, es *Camp dels Estadossos* amb *s'Hort Vell* i *s'Hort Nou de Son Sunyer*, *s'Amellerar* que pega al *Tancat Prim* i està a la part alta de la finca de *Son Sunyer* prop de la partió de *Lluçmajor* i en aquest sementer hi ha es *Clot des Porcs*. *Can Seu* ja era pinar. *Es Prat* començava des de *sa Pleta* cap a *Son Oms*, es *Sementer de Na Tamarella* ja era prat i cau entre es *Camí de Son Fangos* i el *Camí d'Establidors*, aquest nom es deu als tamarrells que hi havia; encara en queden alguns.

-Com era la feina a la vostra joventut?

-Podeu creure que no sóc criat de pasta d'ensaimada, en aquells temps la feina se feia molt a les males, ben prest vaig començar a treballar i a l'edat de dotze anys ja duia un carro carregat de moniatos de l'*Hort de sa Cabana* al moll de *Ciutat*. Quan tenia catorze o quinze anys feia dos viatges de l'hort a *Ciutat* i a més entre i entre batia i garbejava. El primer viat-

ge el feia després d'haver batut i en el carro hi havia nou coves de verdura; l'altre, a la nit, després d'haver garbejat hi quedava a jeure dins el carro per a les sis del matí poder entrar a *Ciutat*. Després a la tornada ajudava damunt l'era i quan el carro tornava a estar carregat partia cap a *Ciutat* o *Lluçmajor*, segons fos un dia o l'altre.

-Què feis ara?

-En aquests dos darrers anys he dedicat la finca a ramaderia, ho he posat al dia, he gastat molts de diners per posar-ho en condicions: vint-i-dues vaques més les braves i els bous, sempre n'hi ha dos, el semental i el que sobrevé, el que fa un total de trenta dos animals. Per aguantar tot això i decantar una mitja de cinc hores de feina cada dia vaig gastar molts de doblers. La major part de la feina la fa la maquinària i moltes coses no se toquen amb les mans. Jo per viure necessit això i si no ho tingués ja seria mort i encara que la gent eregui queestic loco preferesc morir-me fent feina que de ràbia.♦

SPORTS

ca'n salom

Cordelleria
i espardeyeria

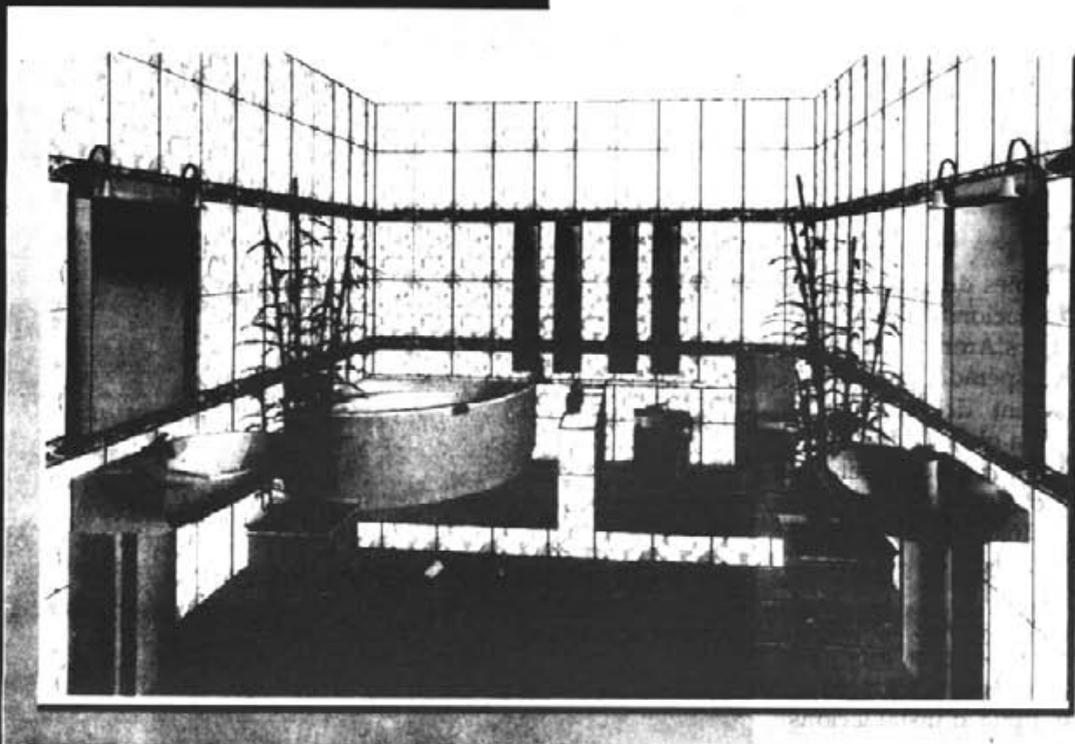

C/. Músic Joan Xamena, 12 • Tel. 66 14 84 • (Lluçmajor)

PERRUQUERIA

Finna

C/. d'Es Vall, 49 Tel. 66 11 58

Com és la cambra de
bany dels seus somnis?

**Vegeu-la ara
a tot color.**

Roca

DIBA DISSENY
INTREGRAL DEL BANY

Avui mateix, gràcies
al nostre ordinador
podreu veure a
MASSANELLA la

vostra nova cambra de bany ROCA.

A tot color i en tres dimensions sense que
no hi manqui cap detall: banyera,
sanitaris, revestiments ceràmics, aixetes,
complements... Tot tal com ho havíeu
somniat i sense començar les obres.
Veniu a MASSANELLA i deixau de
somniar.

MASSANELLA

Ctra. Valldemosa, 44 - Tel. 75 03 45

Gent de la vila

Maties Garcias, vice-president del Consell Assessor de RTVE

“L’informatiu Balear ha fet una gran feina de normalització lingüística i cultural”

Coloma Julià

Maties Garcias va ser elegit president del Consell Assessor de Ràdio Televisió Espanyola a les Balears el maig de 1994, després de 3 anys de ser-ne el representant del PSM. L'octubre de 1995, amb la nova constitució del Consell Assessor de RTVE segons el resultat de les eleccions autonòmiques del mes de maig, va ser elegit vice-president, i va passar a ser president el representant del PP, Bartomeu Binimelis.

Maties Garcias, que ha estat professor de llengua catalana a diversos instituts de Mallorca, entre els quals el Maria A. Salvà, va ser un dels fundadors i codirector de “Llucmajor de pinte en ample” i regidor de Cultura de l'Ajuntament (1987-91). Posteriorment va fer els estudis del Màster de Periodisme de la UIB.

Actualment viu a Ciutat, on exerceix de professor de llengua catalana a l'Escola Oficial d'Idiomes, de la qual el curs passat n'era director i, enguany, vice-director.

-Què és el Consell Assessor de RTVE?

-És un organisme consultiu que fa part de les institucions derivades de l'Estatut d'Autonomia. El seu funcionament es basa en una llei elaborada pel Parlament Balear l'any 1984.

-Quines funcions té?

-És un organisme que serveix d'enllaç entre el Parlament, elegit per votació de tots els ciutadans de les Illes Balears, i RTVE, que té un centre territorial que fa una programació específica per a la nostra comunitat. En realitat, el Consell Assessor no dirigeix ni duu a terme el funcionament de Ràdio Nacional d'Espanya ni de Televisió Espanyola a les Balears, perquè aquests mitjans de comunicació públics tenen la seva pròpia direcció i prenen les decisions ells mateixos. Més que res, el Consell Assessor expressa opinions i fa propostes de funcionament.

Constitució oficial del Consell Assessor de RTVE al Parlament. Antoni Vidal, Delegat territorial de RTVE a les Balears, Joan Huguet, president del Parlament i Maties Garcias.

-Quina és la teva feina en el Consell Assessor de RTVE?

-Bàsicament sóc el representant del PSM. El Consell Assessor se constitueix segons la composició del Parlament, i en funció dels resultats electorals de les passades eleccions autonòmiques al PSM li correspon un conseller.

Hi ha tots els partits del ventall parlamentari, i el PP, com que té majoria absoluta al Parlament, també la té dins el Consell Assessor i li corresponen 7 representants; el PSOE en té 3, el PSM, 1, EU, 1 i UM, 1.

La meua funció és la de dur les iniciatives que tinguí el meu partit en matèria de RNE i TVE a Balears. Però a més a més enguany sóc el vice-president, des del moment de la constitució d'aquest organisme celebrada al Parlament en presència del director territorial de RTVE, Antoni Vidal i del president del Parlament, Joan Huguet.

-Podries posar uns exemples de la labor feta recentment pel Consell As-

essor de RTVE?

-Hem fet arribar a RNE i TVE a les Balears totes aquelles peticions, crítiques, suggeriments i alabances quan ha calgut, relatives al tractament que donen de la realitat informativa aquests dos mitjans de comunicació públics.

Per altra banda el Consell Assessor ha fet de caixa de ressonància de les inquietuds que hi ha respecte de la manca de cobertura, ja que a Eivissa i a Menorca hi ha problemes de recepció encara. De vegades hem traslladat aquestes peticions a altres organismes com Retevisión, que és l'empresa que controla els enllaços tècnics.

L'any passat se va aprovar un document i se va enviar al director general de RTVE, Jordi García Candau, i al president del Govern Balear, que aleshores era Gabriel Cañellas, per veure si per tal de millorar i incrementar la programació se podien posar d'acord les dues institucions per ampliar la franja de programació.

-Quin resultat va tenir, aquesta petició?

-El director general ens va contestar des de Madrid amb una carta interessant-se per aquesta possibilitat i després, va enviar un delegats per entrevistar-se amb el Govern. Ara, el Sr. Cañellas ni ens va contestar ni ens va rebre en audiència.

-Com valoren la feina que fa TVE a les Balears?

-La valoració és positiva. Feim estudis de l'audiència i hi ha un 70 % de gent que veu la programació. Són 15 anys seguits de programació que ha creat un hàbit, la gent s'hi ha acostumat. Avui dia hi ha temes que si no surten a la TV sembla que no són notícia.

L'Informatiu Balear ha fet una gran feina de normalització lingüística i cultural, encara que pens que fa falta incrementar la programació.

-Per què hi ha retalls de programació?

-Hi ha inestabilitat. L'Informatiu de l'horabaixa de vegades hi ha estat i d'altres no. Això ho hem criticat, i hem fet veure que la inestabilitat de programes no és convenient.

La programació de vegades ha canviat d'horari, de format, s'ha inclòs dins programes més amplis o s'ha mantingut com a programes independent. Per altra banda s'ha aconseguit que es fessin desconnexions, sobretot per a programes especials, ja siguin debats parlamentaris oferits íntegrament en directe, actuacions musicals com l'homenatge de Guillem d'Efak, el premi Octubre de València, o quan hi va haver els incendis forestals... Això ha demostrat que tècnicament és possible que es facin aquestes desconnexions.

-Per què es fan tants de programes en castellà a Ràdio Nacional d'Espanya?

-Fa uns anys que va desaparèixer Ràdio 4, que era íntegrament en català i referida a les Illes, al·legant problemes econòmics. Des de llavors s'ha mantingut una programació de ràdio per FM amb desconnexions; 1 hora al migdia de programa informatiu i desconnexions d'una sèrie de minuts en hores estratègiques, abans dels informatius horaris. Per altra banda s'ha posat en marxa RN Tot notícies, una ràdio que dona notícies contínuament i també hi ha moments de desconnexió, uns butlletins específics d'aquí, en català.

És cert que hi ha algunes coses, que jo record haver-les plantejat al director, que són programes esportius fets exclusivament per a Balears, en castellà, i sempre han al·legat motius relacionats amb el locutor, que no estava preparat...

-Es vigila el nivell de correcció lingüística a RTVE?

-A la Televisió sí i a la ràdio no, els mateixos periodistes són els que se corregeixen.

A la TV existeix un servei de correc-

ció lingüística perquè hi ha un acord amb la Universitat, però aquest conveni no afecta a Ràdio Nacional i sé que han cercat solucions a través d'altres institucions, però ningú no s'hi ha posat al davant.

-Ets partidari d'una TV autonòmica?

-És clar que fan falta mitjans de comunicació en català perquè una cultura i una llengua com la nostra puguin sobreviure a finals del segle XX. A més, Mallorca i les altres illes, com a comunitat amb una realitat política, social i cultural la necessiten.

La TV, la ràdio i els altres mitjans fan possible que ens coneguem i identifiquem com a poble i com a societat democràtica.

-És possible fer una TV autonòmi-

ca?

-Hi ha tres possibilitats:

Fer una TV totalment independent, això seria molt costós i sembla que no és factible.

Una altra cosa seria fer un organisme que després arribà a acords amb una de les televisions, amb TVE o amb Televisió de Catalunya, per fer moments de programació pròpia a les Illes i d'altres de programació compartida.

La que té infraestructura, personal, material i tradició a les Balears és la TV espanyola, però TV3 té una programació íntegrament en català.

La decisió que s'hagi de prendre tindrà molt a veure amb el cost econòmic i amb el control polític. Això no passa pel Consell assessor, sinó pel Govern. ♦

FABRICA DE JOIERIA GARAU

(Ca'n Caieta)

Fabricant Illes Balears 030

Només es fabrica amb or de primera llei (18 K)

ESPECIAL COMUNIONS

JOIES D'ESTIL MALLORQUÍ

Granets Polseres mallorquines

Cordoncillos Arracades

Aros etc, etc.

NOVETAT ESPECIAL:
Fotos gravades en plaques d'or

C/. Born, 29 - Tel. 66 04 03 - LLUCMAJOR

D'ofici ... Especier

El pebre bord a Lluçmajor

Magdalena Cardell Garcias

Celso Calviño
Franc Jaume
Joan Jaume

Qui no ha passat per davant ca Na Jordi, en temps de matances i ha quedat amb el nas ple d'olors d'espècies i per damunt de totes, la del pebre.

Qui no recorda el perfum que desprèn el pebre bord quan la padrina desfeia el boliquet de paper d'estrassa en què la mestressa de la botiga li havia donat per a la so-brassada.

Qui no recorda les vegades al llarg de l'any que la cuinera perfumava i colorejava alguns menjars amb aquest condiment que guarda dins una alfabeteta ben tapada a un lloc sec i lluny de la claror.

I per parlar de pebre qui millor que madò Magdalena Cardell Garcias de "Ca n'Alegria", que va néixer de família de pebrers el 4 de juliol de l'any 1925 quan els seus pares es preparaven per començar una nova temporada de feina, al carrer Weyler, cantonada amb el carrer Antoni Garcias.

-Des de quan la vostra família es dedicava a la indústria del pebre?

-A la meua família els que es dedicaven al pebre eren els meus padrins Na Magdalena Catany i En Damià Cardell i llavors hi va haver tres dels seus fills que seguiren amb el negoci, la tia Coloma, el conco Damià i el meu pare Antoni.

La tia Coloma que tenia la seva botiga al carrer Jaume II i va seguir el seu fill en Josep Oliver Cardell "Perdiu".

El conco Damià va anar a s'Arenal a fer pebre, al molí de Ca n'Alegria al carrer de Sant Cristòfol da-

Magdalena Cardell a l'actualitat.

vant l'Església. Quan el meu pare es va casar amb la meua mare Na Tonina Garcias Clar hi va anar una temporada amb ell. Però després va venir aquí i es va establir.

-I vos des de quan duguéreu el negoci?

-El meu pare, havia comprat aquest solar i feia uns set-cents o vuit-cents garrovers a l'any per vendre. Després de casar-s'hi va fer un forn i va començar a fer pebre. Però quan jo tenia desset anys va morir de malaltia i la meua mare i jo ens vàrem haver d'arromangar i dur-ho.

La meua mare no sabia lletra i jo era la que duia els comptes i anava a Ciutat a veure els compradors i els hortolans.

Després em vaig casar amb n'Andreu Tomàs Ginard i tots dos vàrem dur el negoci fins l'any 1973, ara farà vint-i-dos anys, quan n'An-

dreu, als cinquanta-cinc anys, per raons de salut no va poder continuar.

-Quin era el pebre que treballàveu?

-El pebre que treballàvem era el pebre "curtins" o de "porcs". Crec que tenien el nom de curtins de tan curts que eren; eren curts i ben vermells. Aquests pebres els duien els hortolans de Sant Jordi i s'Aranjassa dins sacs, amb els carros, i cobraven a l'entrega del gènere o quan els anava bé.

Quan l'aigua de Sant Jordi es va tornar salada va ser quan va començar la desfilada de pebres d'altres llocs. Campos, Porreres, Son Granada, s'Allapassa.... però els que donaven més grau eren els del Pla de Sant Jordi i els de sa Marina.

A moments de necessitat de pebre bord els matancers arribaren a dur pebre de la Península que nosaltres molíem, però no era de la mateixa qualitat.

També treballàvem amb el pebre coent, la seva procedència era la mateixa. Aquests pebres eren uns pebres llargs i prims i no tenien un color tan vermell.

-Què podrieu dir-me els noms d'altres especiers de la vostra època?

-A Lluçmajor n'hi havia un bon grapat i els que jo record són:

Sa tia Coloma Cardell Catany, al carrer Jaume II. En Josep Oliver "Perdiu", fill de la tia Coloma, al carrer des Vall. En Barraqueta, casat amb una campanera, al carrer del Sindicat cap de cantó amb el carrer de sa Marina. Na Barraca, al carrer Bisbe Taixequet, prop del cantó del carrer de Sant Llorenç. En Xifarra, al carrer de sa Fira. En Miquel Mulet "Nyoquet", que morí als cent-tres anys, a la carretera de Campos i se-cava els pebres al solar devora Sa

Teulera, a ca mestre Miquel. N'Andreu, quan era nin, va veure moure al molí amb una bística. En Morlà, que quan va estallar el Moviment era el secretari de l'Ajuntament, la tenia a la carretera de Ciutat. En Llorenç Mòjer, al camí de Campos ben davant de Sa Teulera, d'on era gendre. També En Prohens es va dedicar al pebre, en el carrer Senador Antoni Ramis. I Antoni Ramis, al molí de can Ramis. I en "Pujolet" que obrí una fàbrica davant les "Cases Barato", a les Forques, i que després comprà un "Murcià".

Quasi tot el pebre era del Pla de Sant Jordi i una vegada transformat en pebre bord, aquest s'escampava per tota Mallorca, donant color i gust a les nostres sobrassades.

-Quin procés seguia el pebre?

-Quan els sacs eren descarregats dels carros, els buidàvem al primer aiguavés de la casa i ens posàvem a triar els pebres i a separar els qui estaven un poc tocats. En senalles els passàvem aquí, al darrera, on les dones els enfilaven i fermaven.

Després eren penjats a la façana i el sol els anava assecant poc a poc i després els homes els giraven cada dia. Els qui penjàvem baix el porxo d'allà dalt no feia falta girar-los. Més o manco estaven de set a dotze dies penjats.

Una vegada secs, mig mustius, les dones els llevaven els capolls i tornaven separar els que tenien trossos dolents. La llavor es deixava -és l'oli del pebre bord- de cap manera es pot llevar si es vol fer un bon pebre bord. Capolls i trossos de pebres eren pel ramat i l'aviram -"aquelles temporades les gallines feien els ous ben vermells".

El següent pas era la màquina de xapar que els tallava en tres o quatre trossos.

Treballadores del pebre a ca na Magdalena Cardell l'any 1968.

La següent feina la fèiem al forn. Els trossos de pebre anaven al forn on els coviem a poc a poc, girant-los moltes vegades perquè quedassin cruixents i per un igual. S'havia d'anar molt alerta, un tros de pebre que no està ben cuit, una vegada en el molí, s'empastissava i el relleu de les moles quedava ple de pasta i s'havien de desfer i fer netes.

Al dia següent les "càscars" que era el nom que donàvem a aquells trossos de pebre cuits eren trets del forn i ensacats per guardar al sostre, si la feina era molta, ho passaven directament als corrers de picar, aquella màquina els trossejava ben petit, i nosaltres tornàvem triar els trossos més grossos i retiràvem els que eren blans i cap al molí.

El molí, de dues rodes, una "catalana" i l'altra "biscaina", era la mà-

quina que feia tornar les càscars pols. Per fer un bon pebre bord les dues moles havien d'estar ben picades, primer les picava el meu pare, després vengué en Pedro "Xiu" i finalment un picador que ens va ensenyar a n'Andreu i jo.

Finalment aquella matèria polsenca, aquella farina, passava pel sedàs que separava les partícules de diferent grandària. Les partícules que quedaven al sedàs tornaven al molí per ser aprofitades.

Una vegada acabat el procés, el resultat solia ser que per un quilo de pebre bord es necessitaven de vuit a nou quilos de pebre madur. Amb la utilització d'adobs artificials aquesta proporció augmentà un poc, utilitzant mig quilo o més de pebres que abans.

I ja podien venir, les madones, a comprar el **pebre bord** i els boti-

DOLÇ I SALAT

FRUITS SECS • CONGELATS
POLLASTRES A L'AST

Plaça d'Espanya, 8 - Tel. 66 24 06 - LLUCMAJOR

Boutique

C/. Impremta, nº 1 - (Pas d'en Quint)
Tel (971) 72 40 98 - 07001 Palma de Mallorca

guers a cercar els sacs per vendre a les especieres de Lluçmajor (ca na Jordi, can Mòjer...), Campos, Ciutat (qui no ha passat pel carrer del Sindicat de Ciutat i ha quedat perfumat per les olors de les espècies que sortia de can Crespí, can Perelló i can Gomila, tots tres clients de la casa), Manacor, Inca, Porreres, Sóller, Lloret, Artà, Felanitx...

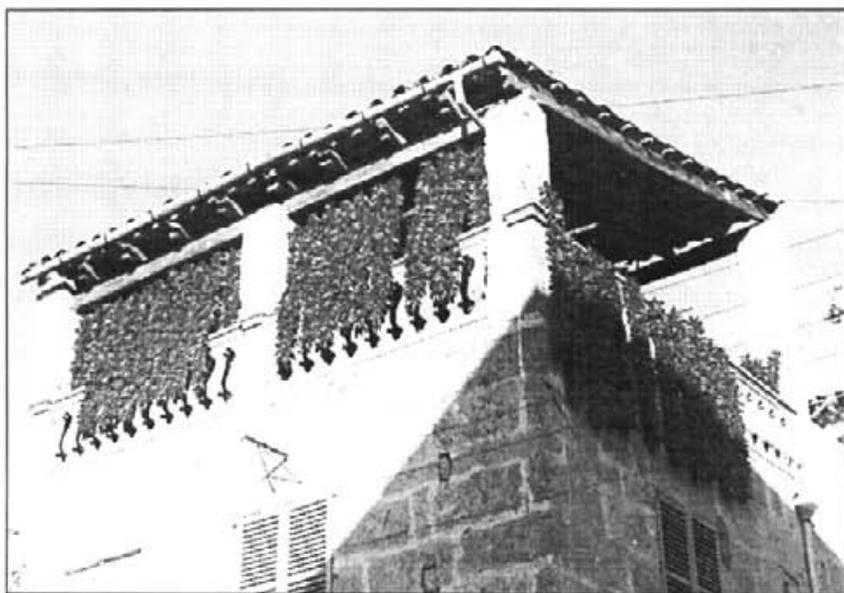
-Quines classes hi havia?

-A ca nostra només hi havia una qualitat, tot el procés era el mateix per tots els pebres. Ara bé, hi havia dues classes: **dolç i coent**. El que tenia una major qualitat era el dolç, donava una major aroma i color a la sobrassada i al menjar però el coent donava aquell pic que a tants agrada.

-Quins mesos fèieu el pebre bord?

-Els mesos que fèiem pebre bord eren els mesos de setembre, octubre i novembre, de Sant Miquel a Santa Catalina. A l'estiu no podíem fer pebre, el sol l'hagués fet tornar blanc. A l'agost, per la Mare de Déu, quan els hortolans començaven a dur pebres, els pebres de la primera flor, la feina era posar-los al sol i una vegada passats pel forn emmagatzemar-los al sostre fins a Sant Miquel, quan començàvem a fer pebre. Però aquells pebres emmagatzemats no es transformaven amb pebre bord fins al novembre ja que primer trèiem els que ens anaven duent. Als pebres emmagatzemats, abans de donar-los a la picadora, els tornàvem passar pel forn.

Moltes mestresses, quan venien a comprar el pebre bord, demanaven que fos el de la primera flor, la creença era que havia estat poc temps entre un procés i l'altre, i no sabien que normalment era el que més temps hi estava. A moltes d'aquestes

El pebre bord es penjava a la façana perquè el sol l'assecàs. Any 1971.

jo els deia -"jo el voldria de la darrella".

-Quan es venia?

-La venda de pebre bord, tant coent com dolç solia començar pel mes de setembre, els primerenes començaven el vuit de setembre, i acabava el mes de novembre, per Santa Catalina, coincidint amb les matances. La gent feia desfilada i no quedava res a l'estenedor.

Quan la gent venia a casa a comprar per fer la sobrassada la proporció solia ser de cinquanta a cent grams per quilo de pasta. També depenia del gust que tengués la casa. N'hi havia que duien una olla per guarda-li tot l'any i utilitzar-ho com a condiment: a d'altres, els bastava un boliquet amb paper d'estrassa i els especiers i matancers a sacs.

Normalment de pebre coent, per a la sobrassada, la proporció solia ser de cinquanta o cent grams per quilo de l'altre, però algunes cases llucma-

jores posaven cap per cap.

-Com movieu les màquines?

-Va ser n' Andreu que va posar un motor que movia totes les màquines. Era un motor elèctric i per un sistema de poletges les movia. Abans tot es movia a mà.

-I avui el pebre bord?

-Avui el pebre bord ja no fa aquella aroma, aquella olor tan característica i la raó és que... "Sa feina ben feta té bon tram i pams i fuades n'hi ha de moltes maneres". Hi ha molt d'avantatge si la feina es fa a consciència; i avui hi ha pocs professionals i moltes ganes de guanyar.

Es Tamborer ens el va fer analitzar i el de més grau era el del Pla de Sant Jordi i el de Sa Marina, aquell pebre bord tenia una aroma i un gust molt característics, **gust i aroma a pebres**. I avui difícilment ho trobam. ♦

CENTRE DE PREPARACIÓ AL PART

Catalina Serra Calafat
(Comare)

**També hi ha servei de
massatges terapèutics**

Cl. Rigo, 73 - Tel. 66 24 90

*Sabates
Can Gramet*

Venda de mostres • Parells solts

C/. Bisbe Taixaquet, 6 - Tel. 66 03 74 • LLUCMAJOR

Sa penya d'es falcó

De vegades a un Ajuntament passen més coses en un mes que no en quatre anys, i això és el que ha succeït aquesta darre-
ra mesada.

El tret de partida el va donar el Sr. Antoni Ginard el dia del Refiró (regal de Fires al poble de Lluçmajor) amb el començament de les obres del nou Club Nàutic de s'Estanyol. La mobilització dels mitjans de comunicació (TV inclosa) i dels regidors de l'oposició fou rapidíssima. Tot d'una es personaren al lloc dels fets per tenir constància del que passava. El falcó, que venia de l'Illot, quan va veure aquelles maquinotes que movien pedres i acaramullaven terra, quedà esgarriat. -Amb la força amb què han partit -pensà- són capaços de no aturar-se fins a Cabrera.

-No hi ha mal que per bé no vengui! com diu el refrany. La trama del GAL està de part del PP i aquí també se n'aprofiten. El batle convocà un ple extraordinari en el qual s'havien presentat deu mocions, moltes d'elles consensuades per l'oposició majoritària, el dijous 19 d'octubre, dia en què el Senat es votava si es donava llum verda a la investigació parlamentària de l'anomenat cas GAL.

Aquest plenari feia uns 20 dies que havia estat sol·licitat, i el Sr. Batle, mostrant una vegada més el seu bon talent democràtic, va decidir que seria aquest dia.

En vista d'això, l'oposició es va veure obligada a retirar les mocions i a ajornar-les per al proper ple ordinari del dia 30. Tot i això la "minoria consistorial" va exigir al Sr. Gaspar Oliver i Mut que fes complir el manament del ple en el qual s'havia aprovat la no autorització de les obres del CNE i que, en conseqüència, les màquines s'havien d'aturar. En Gaspar digué que abans s'havia de pronunciar el CIM. L'endemà el CIM li va aclarir que la potestat de donar permís o no era de la corporació i en concret d'ell com a representant que n'era. El batle, firmà l'ordre?

-El dilluns, 30 d'octubre, la participació ciutadana al ple fou nombrosa. Pareixia dia de Pregó de Fires. Hi havia gent fins i tot al replà de l'escala. El plat fort, en principi, havien de ser les mocions ajornades, però ho va ser la fuga d'en Morales. És molt casual que aquest assumpte esclati quan s'està enllestit una moció de censura a un batle en minoria al nostre poble i caigut en desgràcia a Ciutat, ja abans de la defenestració de l'amo en Biel. Perdre la batalla de Lluçmajor podria ser la puntilla per a la seva carrera política. Les declaracions del Sr. Morales no han ajudat a aclarir aquestes sospites.

Quatre dies més tard es destapa un altre bunyol. Don Joaquín Rabasco Ferreira, el que una setmana abans, juntament amb el PSOE i el PSM tractaven de fer possible la moció de censura, es despenja que per fer possible la governabilitat del poble, es junta amb el seu principal adversari, el que com en Cañellas a na Munar va fer tot el possible per destruir-li el partit que havia creat. "Cosas veredes..." diu el romancer. La incògnita està en si l'entrega és total o només en qüestions que no posin en evidència que ambdós partits han fet estendard durant la seva campanya electoral. Són esperançadores les declaracions a la premsa, en relació al Club Nàutic de s'Estanyol: "aquest assumpte no s'ha pactat".

Continuarà el Sr. Rabasco mantenint la seva postura respecte al Club?

Tornarà a parlar de qüestions urbanístiques per al PP, molestes, i el tornaran a fer fora?

Seràn possibles dos galls en un mateix galliner?

Aquestes i més preguntes es fan els de dretes i els d'esqueres del nostre poble, i tots romanen astorats dels fets que, en tan poc temps han succeït al nostre Consistori.

I continuant amb això: Què deu dir en Puigserver, ara sense la regidoria d'Esports? I n'Antònia, sense la de Joventut, i en Gómez Hinojosa, sense s'Arenal?

L'òliba, que des de la torreta de l'Ajuntament continua polzant el sentir del funcionariat tem que la "plantilla" s'haurà d'aguantar. El retorn d'en Rabasco ha caigut com una bomba; fins i tot els pro-Gaspar han pegat el crist al cel quan han vist què els ve al damunt.

Aquest hivern, segons com prengui la cosa, pot ser que sigui any de grips, costipats, esguinçades i depressions. Però com que no hi ha mal que per bé no vengui, com hem dit abans, ara es podran fer habilitacions a discreció i quan arribi a final de mes, almenys el funcionariat podrà cobrar.

I per tancar la moguda, qui l'havia encetada l'ha acabada. N'Antoni Ginard, president del CNE ha expulsat al president de l'AAVV de s'Estanyol, com a soci del Club i li ha prohibit l'entrada al recinte del Club, d'acord amb l'article 29 dels estatuts d'aquesta entitat que "diu que els socis no poden atemptar contra els interessos del Club". La cosa durà coa.

Perdonau, però ara que parlàvem de coa, no n'hem vista gaire, els dilluns a les 8 del capvespre, davant de l'Ajuntament per fer el minutet de silenci en contra de la guerra de Bòsnia-Herzegovina. I molt menys de polítics, d'aquests que coneixem. Mem si ens animam i ja ho sabeu: cada dilluns, a les 8 en punt (del vespre). ♦

31

Viajes

Xaloki, s.a

G.A.T. 687

PONT DE LA CONSTITUCIÓ

**CANTÀBRIA
ASTÚRIES**

Sortida: 5 de desembre
Tornada: 10 de desembre

54.900 PTA.

EXCURSIONS INCLOSES

I ara també al SUPERMERCAT PROHENS de
dilluns a divendres de les 17'30 a les 19'30
hores Tel. 12 01 64 • LLUCMAJOR

C/ Maria Antònia Salvà, 38
Tel. 26 74 50 • Fax. 26 90 00

S'ARENAL

Esports

Entrevista

Miquel Munar i la pesca a la roda

I. Barceló

Els passats mesos de setembre i octubre han estat mesos en els quals els pescadors, m'atreveiria a dir tots els pescadors, s'han inflat de treure, primer verderols i més tard llampugues. Ha estat un bon any per a la pesca a la fluixa, però a mesura que el verderol es converteix en sirviola, i no parlem de sirvi, la generalitat dels pescadors que, amb una plometa o, fins i tot, amb alatxeta o amb calamars, agafaven peix, perden els papers i no són capaços d'agafar-ne cap de gros, sigui sirviola, déntol, amfós, etc. És per això i per l'interès que desperta aquest tipus de pesca entre alguns pescadors, que ens hem posat en contacte amb en Miquel Munar i Mut, en Miquel "Pola", ja que és un dels llucmajorers no professionals amb més experiència en aquesta especialitat de pesca.

-Quan va començar la teva afició al món de la mar, i a la pesca de fluixa?

-Quan tenia 10 anys, mon pare, després de fer l'ingrés de batxillerat a Ses Escoles, em va regalar un bot de segona mà al qual posàrem el nom de "Capocorb", un bot que, per cert era molt gelós i ens el posàvem per capell cada dos per tres. Amb aquest bot vaig començar a anar per la mar i va començar la meua afició a la pesca de fluixa.

A s'Arenal hi havia un parell d'homes molt bons en aquest tipus de pesca (la que es pesca amb canya duent el fil a la mà), noms com el del Patró "Morru", en Toni Penya, el "Vell Soler", encara són recordats

com a grans conxeadors d'aquest art de pesca. Aleshores pescaven amb fil de sabater i tenien un gall a la finca que era el que amb les seves plomes del coll, ens proporcionava la matèria primera per fer les "fluixes" (manat de plomes amb un ham).

Amb aquest bot, quan ja era jove, vaig anar bastantes vegades a la vela fins a cala Pi i hi vaig conèixer un parell de coloniers que "pescaven el déntol" damunt els sees, amb la "roda". Pescaven amb filferro, d'estendre roba i uns hams que, si el peix era gros, s'adreçaven. Agafaven peix perquè n'hi havia molt. Avui, amb aquests ormejos, no n'agafarien i per fer sopes.

-Qui més hi havia?

-Un tal "Carboner" i el patró Guillel varen ser qui m'aficionaren a la roda, perquè pescant davant cala Pi, de vegades anaven a la cala a dinar, i jo parlava amb ells i veia els peixots

que duien. Vaig posar una roda petita al bot i escant amb serra i vaig començar l'aprenentatge. Després vaig tenir un company que era en Vicenç "s'Eivissenc", patró de l'amo Antoni "Mecco", que patronejava una barca que li deien "La sangre" i també era un bon pescador. En Pepet de cala Prim que tenia un llaütet de devers 25 pams, el "San José" i algun vespre de lluna me'l deixava, per anar a pescar els espets, i em va ensenyar moltes coses, de la mar i de la pesca.

-Idò has tengut bons mestres...

-Per descomptat. M'han ensenyat moltes coses i d'altres, les he hagudes d'endevinar, perquè els professionals i, fins i tot els aficionats, gelosos dels seus coneixements, per mor de la competència, no ajuden a omplir el cove. Com a aficionat que som no em puc comparar amb els professionals. Dins Palma hi ha cinc o sis homes, a s'Arenal 2 o 3 i a sa Colònia 4 o 5.

que, per cada peix que jo agaf, ells n'agafen 40.

-Per què és així?

-Primerament, perquè és la seva feina, hi passen més temps i tenen bona esca perquè fan els calamars amb el fanal i després, guardant-los dins el viver, poden pescar amb esca viva. Gent que vull anomenar, com en Pep "Butaner", en Joan "Mestre", en Pep "es Cuiner", en Joan "es Pagès" i en Joan "s'Eivissenc", són gent professional, que pesquen amb la roda mallorquina i que són veritables experts.

-Ens podries explicar en què consisteix aquesta tècnica de pesca?

-En primer lloc, es tracta de saber ben bé com és el fons de la mar, on hi ha els forts (grups de roques) i com són, perquè és molt important anar bé pel lloc on possiblement hi ha un peix gros. Aquests peixos són depredadors, s'alimenten d'altres peixos més petits i habiten on hi ha menjua. És necessari tenir un bon ormeig, que consisteix en la roda, generalment de fusta, d'uns 40 cms. de diàmetre i de 26 diàmetre interior, on es posa el fil, d'acer, al final del qual hi ha un gros plom d'on surt el braçal (fil de nylon), i al final d'aquest es posen dos hams, un per aguantar l'esca i l'altre per agafar el peix.

S'ha d'anar molt a poc a poc, fonamentalment per tres motius: Primer, perquè el peix pega millor si l'esca va a poca velocitat; en segon lloc perquè l'esca sigui prop de la barca i a uns pocs metres del fons, cosa que, malgrat s'hi posi molt de plom, si es fa via, no s'aconsegueix i, finalment, perquè el peix o calamar viu que s'empra com a esca no es mori massa aviat.

Altre temps els motors eren més lents que els actuals, i així i tot quan no es podia anar a la velocitat adient, es posaven dos coves amb una pedra, un a cada banda de la barca, dins la

mar, per aminorar la marxa. La velocitat és d'unes dues milles, i de vegades de menys. Amb aquesta velocitat, tant es pot agafar un déntol com un amfós.

-Hi ha diferents tipus d'ormeig o d'esca, per a diferents tipus de peix?

-Jo crec que per a la pesca de la roda hi ha d'haver un equilibri entre la peça que vols agafar, l'esca, l'ham i el fil. Si l'esca és grossa, un calamar de mig quilo, hem de posar un ham gros perquè ens pot pegar una serviola de 20 quilos i si l'ham és petit ens el vinclarà; l'ham hauria de ser de dos zeros i millor si és forjat. També s'ha de posar un plom més gros, perquè l'esca posa major resistència a l'aigua i fa que pugi més, o s'ha d'aminorar la marxa. De fet, amb la roda es pot agafar tota classe de peix, fins i tot els verderols; només es tracta de canviar el bragal. També s'agafen aranyes, surers, espets, cànteres, etc. Un déntol gros fa de 12 a 13 quilos amb un braçal del 80 el podem aturar, en canvi, una sirvi pot ser molt més gran (en vaig agafar una de 44 kg.) i és necessari posar el braçal del 110 o del 120. Si es pesca el déntol, són suficients unes 12 o 13 brases de braçal, si es tracta de sirvis, unes 20 o 22. El fil, com més llarg és, més elasticitat té. N'hi ha que hi posam pel mig un amortidor de goma per tal que l'estirada no sigui tan forta. S'han de fer els nusos adequats perquè a l'amarrada és on es romp més el braçal; s'ha de fer una amarrada de marraquero perquè si se superposa el fil, es pot tallar a causa de la pressió d'un tros sobre l'altre.

De vegades he sentit contar que han agafat una serviola i han hagut de lluitar amb ella durant mitja hora o més. Això són romanços. Si es duu l'ormeig adequat, un pescador de roda té el peix a bord en tres o quatre

minuts. El que passa és que cada minut sembla una hora; quan el peix es troba cansat i és prop de la barca, convé clavar-li el "bitxero" per por de la coa ja que és al lloc on té més força i així se'l deixa gairebé desarmat.

-A què atribueixes que tothom serveixi per agafar verderols i que quan tornen d'1 o de 2 kg. n'hi hagi tan pocs que n'agafin?

-La pesca de la servioleta, bàsicament és la mateixa que la del verderol quan comença a ser gros i ja es posa esca a l'ham. El que passa és que el peix, en tornar gros, emigra i com que n'hi ha menys i s'agafen molts frares, són pocs els que tenen la perseverància d'insistir, però el que ho fa n'arriba a agafar.

-Quina penses que és la millor esca?

-Hi ha moltes esques bones. He agafat peixos amb un verderol, amb una llampuga, tonyinola amb un serrà, amb una oblada, amb un bonfí, etc. El que sol fer quan agaf una sirvi és mirar què duu dins el ventre i hi sol dur peix blanc. Una gran esca és el peix agulla perquè per la seva forma no fa voltes. La que més s'empra és el calamar, perquè és més fàcil de mantenir viu.

El secret no està tant en l'esca com en la manera d'escar. És fonamental que l'esca nedi bé, que no faci voltes i que, si és possible, sigui viva.

-Com definiries el pescador de curricular?

-El pescador de curricular ha de ser atent, observador, perseverant i no li ha de fer por estar sol, perquè a cada barca només n'hi pesca un, i els convidats, generalment, s'avorreixen.

-Vols afegir alguna altra cosa, per als aficionats a la pesca?

-Només desitjar-los bon temps i bona pesca!! ♦

TALLER MECANICO
NOGUERA
DEL MOTOR I DE L'AUTOMÒBIL
Pedro Noguera Ensenyat
AGENT OFICIAL
 ŠKODA
automòbils
Taller autoritzat
piva motor s.a.
C/ Ripoll, 30 - Tel. 66 22 13

PERRUQUERIA
PUIGSERVER
HORARI: De dimarts a divendres
de 9 a 12 i de 15 a 19
Dissabtes
de 8 a 17
C/. Orient, 8 - Tels. 66 20 08 - 66 11 12 - 64 05 14

Infantils CD Espanya II Regional

Molt bon començament

Jaume

Foto: Quintana

La llista de jugadors que conformen l'equip dels Infantils del CD Espanya que militen a II Regional aquesta temporada 1995/96 és la següent:

Llorenç Abellán, Joan Barceló, Rafel Ramos, Sebastià Canyelles, Tomeu Pastor, Rafel Garcias, Andreu Mas, Jaume M. Garcia, Bartomeu Manresa, J. Miquel Fernández, Sebastià Truyols, Carlo, Pedro Gálvez, Joan B. Trujillos, Guillem Roig, Miquel Sánchez, Juanjo Torres, Javi Pérez i Llorenç Garí.

L'entrenador és Maties Terrassa, ajudat per Jaume Manresa i el delegat de camp, Ramon Canyelles.

Aquesta temporada 1995-96 va iniciar-se el dissabte, dia 21 d'octubre i aquest primer encontre es va jugar a Felanitx contra el CD d'aquest mateix nom. Un partit ple d'emocions i molt igualat a la primera part, tot i que a la segona els visitants varen demostrar una mica més de superioritat. I el resultat: CD Felanitx, 1 - CD Espanya, 3. Els gols espanyistes varen ser marcats per Canyelles (2) i J. Miguel Fernández.

Després d'una setmana de descans de lliga, l'Es-

panya rep a casa seva el CD Santanyí i, un altre cop, després d'una primera part més igualada (sembla que els nostres Infantils necessiten un temps determinat de rotatge per actuar) que va acabar amb el resultat favorable als llucmajorers de 3-1, arriba la segona meitat que va ser de "cine". El resultat final ho diu tot: CD Espanya, 13 - CD Santanyí, 1. Els gols dels nostres Infantils foren aconseguits per Ramos (5), Canyelles (4), Ll. Garí (3) i Manresa. ♦

34

CLINICA DENTAL

Dr. Ll. Galmés Ferrer

HORARI:

Dilluns, dimecres i divendres (9 a 14)

Dimarts (9 a 13 i 17 a 19). Dijous (9 a 13)

Divendres horabaixa (16'30 a 20h)

ASSEGURANCES:

SANTAS

IMECO

ASISA

AXA (MARE NOSTRUM)

Carrer Major, 77 - Tel. 66 20 17 - LLUCMAJOR

**Servei de begudes
i menjars de qualitat
a bon preu**

Avda. Carles V
Tel. 66 11 17

Pesca a la fluixa

CLUB DE PESCA ES CAP ROIG

CIF G 07234412

Local Social: BAR SPORT

Pl. España, 51 - Tel. 66 00 01

LLUCMAJOR (Mallorca)

El diumenge, dia primer d'octubre, el club de Pesca "Es Cap Roig" va celebrar una especial pescada en la modalitat de "Fluixa", art molt practicat entre els nostres socis.

Amb uns bells trofeus donats pel Club Nàutic de s'Arenal, sortiren a competir aquestes embarcacions:

Milope, Cap Ventós, Yaky, Embatol, Albatros, Minnow, Chispa, Agraït,

Bennam, Gavina, Anita i Islor.

La tripulació del MILOPE va ser la guanyadora del primer trofeu, i a la foto, el nostre amic Llorenç Sastre que s'endugué la peça major amb una llampuga de 890 grams. Esperam que la seva dona la sàpiga cuinar a l'estil tradicional, amb pebres vermells. I bon profit. ♦

CENTRE OPTIC EXPOLENT

C/. Sant Cristòfol, 30
Tel. 44 13 74
S'ARENAL

Restaurant

Gran Via

Noces - Banquets - Comunions
i Bateigs

Informació: Tel. 66 03 17- LLUCMAJOR

LAMISETES
XANDALLS

PLAÇA 18

serigrafia

PLAÇA ESPANYA, 18
07620 LLUCMAJOR (MALLORCA)
TELÈFON 66 04 22

El Tennis: què és i com es juga?

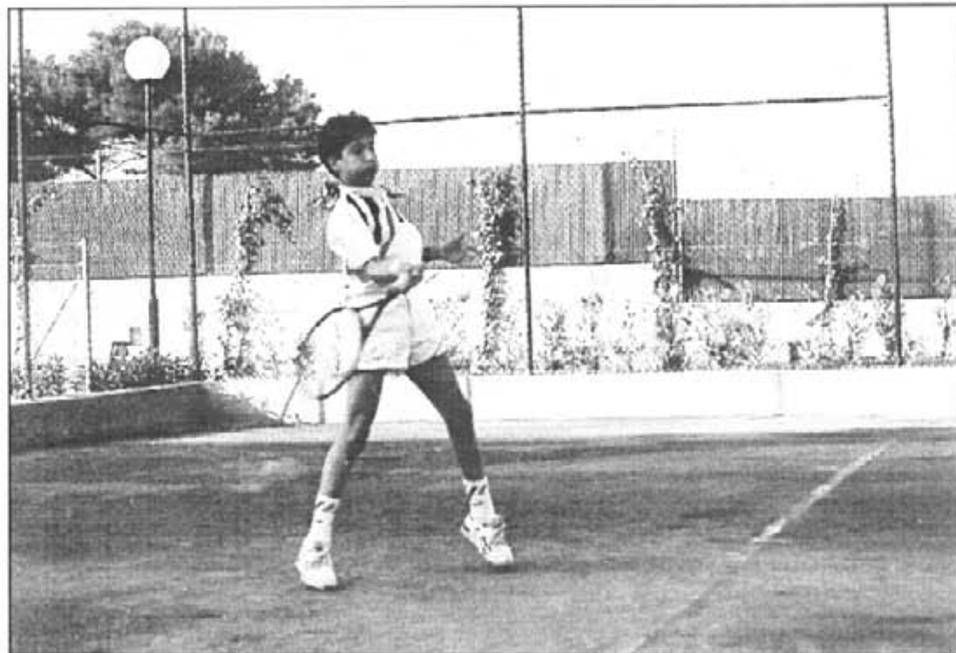
A. Cerdà

Foto: Quintana

Aquest és un esport que enguany ha estat de molta actualitat a causa de les excepcionals victòries pels tennistes espanyols. Va començar a disputar-se, com a joc, a Gran Bretanya. Aquest esport es juga entre dues persones i també existeix la modalitat de dobles, en la qual s'enfronten dues parelles.

El terreny de joc pot ser de gespa, de terra batuda o de material sintètic; la xarxa que separa les dues meitats del camp transversalment, ha de tenir una alçada de 0'91 metres, el camp és marcat per unes línies blanques que determinen les diferents zones de joc.

Cada jugador disposa d'un instrument anomenat

raqueta, que consta d'un pal que acaba a la part superior amb forma ovalada la qual es troba enreixada

per cordes molt tensades; aquesta és la part que s'utilitza per colpejar la pilota. La missió de cada jugador és fer el possible perquè a l'altre li sigui impossible de tornar la pilota.

Els cops més coneguts són aquests:

1.- El servei: és el cop que obre el joc i es realitza des del fons de la pista, es tira la pilota i amb el braç estès es colpeja damunt cap avall.

2. El drive: és el més conegut i s'efectua amb el braç en posició normal, o creuat sobre el cos (revés)

3. L'smash: igual que el servei, però es realitza

durant el joc sobre una pilota alta.

4. Passing-shot: es diu al cop que aconseguix que la pilota rebassi la posició de l'adversari impossibilitant la seva devolució.

Cada jugador té l'avantatge del servei durant un joc; un set format per sis jocs com a mínim, i si l'anota el jugador que ho aconseguix abans, sempre que al menys tenguí dos jocs de diferència amb l'adversari. Els partits es juguen a tres o a cinc jocs.

36

Restaurant

"AL SEU GUST"

CHEF: PEP MARTÍNEZ

LOCAL CLIMATITZAT

TANCAT ELS DILLUNS

C/. NICOLAU TABERNER, CANTONADA
PASSEIG JAUME III. TEL. 12 03 12

TINTORERIA

Beyro

Li ofereix els seus serveis de rentat en sec i amb aigua

C/. Príncep, 22 • Tel. 66 21 08 • LLUCMAJOR

Entre noltros

Naixements

1. ARTUR BORRÀS I CADÉS, 4 octubre 1995. Fill d'Artur i Maria.
2. MARC ASTACIO I GONZALEZ, 4 octubre 1995. Fill de Gabriel i Mercè.
3. PERE GÓMEZ I GIRÓN, 14 octubre 1995. Fill de Pere i Maria.
4. MARGALIDA CATANY I NOGUERA, 12 octubre 1995. Filla de Francesc de Sales i Clara Renata.
5. MARC VADELL I MAS, 11 octubre 1995. Fill de Miquel i Catalina.
6. MIQUEL ÀNGEL TORRES I MOREY, 12 octubre 1995. Fill de Josep i Isabel.
7. ISABEL VICTÒRIA MUÑOZ I CORTÉS, 1 octubre 1995. Filla de Sergi i Carme Isabel.
8. JOSEP MIQUEL TORNERO I ROIG, 20 octubre 1995. Fill de Jaume i Magdalena.
9. JOANA-AINA POL I FUSTER 24 octubre 1995. Filla de Jaume i Josepa.

Matrimonis

1. JOAN CRISTÒFOL JAUME I MULET - JERÒNIA CANAVES I CARDELL, 15 juliol 1995. Esgl. de Ntra. Sra. de Gràcia.
2. BARTOMEU SERVERA I CAPELLÀ - AINA-MARIA SAYES I GOMEZ, 10 setembre 1995. Esgl. Ntra. Sra. de Gràcia.
3. SEBASTIÀ ADROVER I NICOLAU - KARIN EL-FRIEDE WEBER, 19 octubre 1995. Jutjats de Lluçmajor.
4. MIQUEL MORENO I MOLL - RAFELA MONTES I ALMIRÓN, 7 octubre 1995. Esgl. Ntra. Sra. de la Lactància (s'Arenal)

Defuncions

1. JOYCE VIOLET HODGKINSON, 13 desembre 1994, 72 anys.
2. MARGALIDA SALVÀ I MULET, 14 octubre 1995, 90 anys.
3. BALTASAR VICH TORRIJOS, 22 octubre 1995, 67 anys. ♦

CONSTRUCCIONS

LAMPINO, S. L.

Especialistes en reestructuració
de cases antigues

C/. Nord, 9 - Tels.: 66 04 88 - 66 17 61 - 66 08 38

CAMISETES
XANDALLS

PLAÇA 18
serigrafia

PLAÇA ESPANYA, 18
07620 LLUCMAJOR (MALLORCA)
TELÈFON 66 04 22

37

FUNERÀRIA Nostra Senyora de Lluc A. SASTRE

C/ Revella 9 i 11.
Tel. 62 01 46 (Santa Maria)

El Sr. Sastre de Santa Maria, gerent de la Funerària Ntra. Sra. de Lluc, ha nomenat un representant per atendre qualsevol servei funerari, per informar sobre els preus, per poder concertar el servei que es desitgi amb antelació i per poder evitar qualsevol sorpresa.

El nostre representant atindrà serveis particulars i de la nostra Companyia d'assegurances les 24 hores.

C/ Ciutat, 127-1r. Tel. 66 18 62
(Lluçmajor)

Passatemps

Sopa de lletres

12 Ocells

S A B F O C I R B P A D G B
 O X U Z I F E J A O F P A A
 A E C Y R V D U F Z P J O D
 J R O N R A J A U A T O A A
 S B I A O R R T V O U D G L
 A F P G G D E E F R E O P L
 O S E I A C U U A R M A L U
 E I C R V R G Q D A V E O C
 J F X E I C I A Q F R D I U
 B E L X N D M X C A E B R C
 C R I P A B R T M G L G R H
 E L O A E H O U I N M D O E
 A B F C D A F B D L Q B C I

Solució del mes passat

-Magraner	-Arbocera
-Coscoll	-Alfís
-Codonyer	-Baladre
-Ginebró	-Ginestra

Pes forat d'es moix

La inoperativitat dels polítics del nostre Ajuntament en qüestió urbanística és total. I no només permeten que cada propietari faci el que vulgui sense cap tipus de permís, sinó que tan sols no diuen res a qui del foment d'aquest desastre urbanístic n'estan fent el seu "modus vivendi". A més dels que es dediquen a construir vivendes il·legals per després vendre-les (als promotors d'il·legalitats), ara ha aterrat, al nostre maltractat poble, un venedor de casetes de fusta i ha començat la seva tasca "edificant" muntant una casa d'una forma totalment il·legal. Què fa l'Ajuntament? L'estruç.

Si el modelet agrada, d'aquí a un parell d'anys, quan arribin a Mallorca els turistes nòrdics, es demanaran si han anat a un país mediterrani o si encara són a ca seva. ♦

38

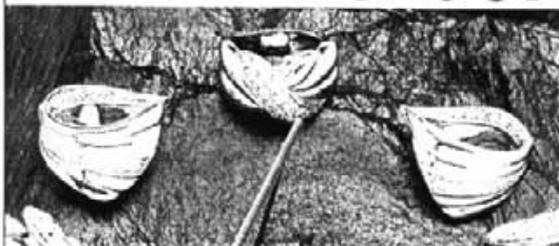
BAR - CAFETERIA

CAN LAMPINO

- Menús casolans diaris
- Gran variació de plats combinats
- Pizzes casolanes fetes al moment
- Tapes variades
- Carn a la brasa
- Terrassa amb jardí

Ci. de Gràcia, 59 (Lluçmajor)

EL QUE VULGUI

A L'INSTANT

Al mateix comerç

"SA NOSTRA"
CAIXA DE BALEARS

SYP

AL VOSTRE SERVEI

Aquí hi podeu fer la compra de cada dia.

Trobareu a la vostra disposició:

*La nostra carnisseria, un bon assortit de
fruiteria i també tot allò que necessiteu de
xarcuteria i congelats.*

Agraïm la vostra visita

LA MILLOR BOTIGA DE CADA DIA

C/. Nicolau Taberner, 39 - Tels. 12 06 97 - 12 06 98

LLucmajor Serveis Informàtics posa al seu abast la informàtica i el món multimedia amb l'assessorament i atenció que necessita :

Ordinadors personals, impressores , programació , connexió INTERNET...

Trobarà tot allò que envolta el seu ordinador , paper, disquets, toners,...

Servei tècnic: ampliació memòria, modems/fax , CD ROMS ,reparacions ..

**LLucmajor Serveis
Informàtics, s.l.**

Major, 107 07620 LLucmajor
T./Fax 120797

SEAT

Rubí Automóviles Llucmajor, S.L.

TÚ TAMBIÉN QUERRÁS ENSEÑAR TU NUEVO SEAT CORDOBA.

Ctra. Arenal s/n - Tel. 66 02 34 - 66 16 18

AUTO-ELECTRIC
Barceló
S.L.

AlliedSignal
AUTOMOTIVE

Bendix®

Ronda del Ponent, 26 - Tel. 66 01 70 (LLUCMAJOR)

Especialista mundial en frenos

PRE-REVISIONS ITV